

50 METŲ

DAINŲ DAINELEI

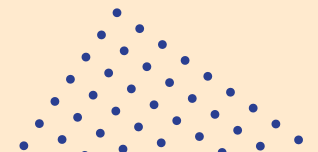

ŠVIETIMO,
MOKSLO IR SPORTO
MINISTERIJA

Nacionalinė
M. K. Čiurlionio
menų mokykla

**METŲ
DAIŲ DAINELEI**

„Aš padainuosu
Dainų dainelę,
Aš dainų bernužėlis.

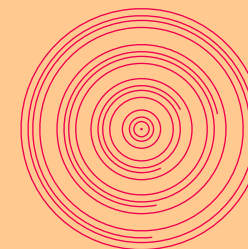
Aš atdarysu
Dainų skrynelę,
Paleisu į liustelį“

„Tai gražiai gieda
Lakštingalėlė
Žaliam vyšnių sodely,
Ant obelies šakelės“

„Mes atėjom į šią gražią žemę
Rasti savo vietą erdvėje.
Ir pasakyt žodžius, kurie suras kelius
Į Taiką, Harmoniją visų širdy.
Te daina lydi visada
Ir šypsena pražįs Tavam veide
Te daina lydi visada –
Ir pasaulyje nušvis Taika.“

„Mes vienam laive,
mūsų laivas tam pačiam laike,
na o laikas mūsų draugas, mūsų priešas,
o jame mes jūreiviai lyg tikram kine“

„Šarkele varnele,
keli tavo vaikeliai?
– Du namuos, du kapuos,
du duoną raiko,
Du sėja, du akėja,
du pinigus skaito...“

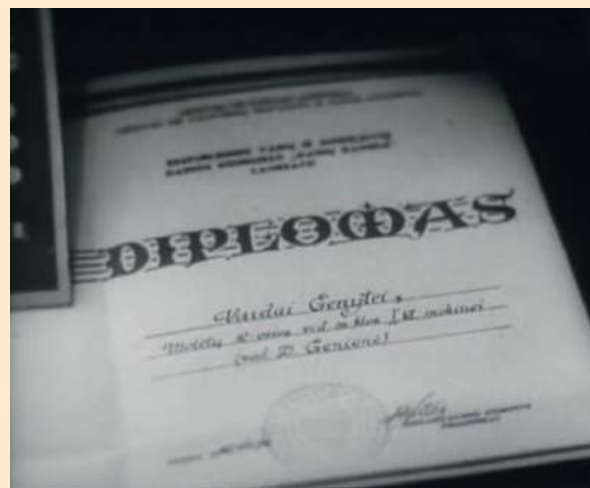

„Penkiasdešimtuosius metus gyvuojanti Dainų dainelė Lietuvos valstybės sąrangoje pelnytai užima garbingą vietą kaip unikalus kultūros reiškinys.“, rašo Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komiteto pirmininkas, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas **VYTAUTAS JUOZAPAITIS**, 1980 m. tapęs konkurso Dainų dainelė laureatu. „Dainų dainelės sąjūdis – tai nesibaigianti Lietuvos talentų versmė: Tėvynę mylintys vaikai, užaugę atveda savo vaikus, pastarieji ir pirmųjų vaikiaičius į tą pačią Dainų dainelę. Stebint Dainų dainelę Operos ir baletų teatre, kur man pačiam teko debiutuoti būtent čia vykusiame laureatų koncerte, teigiu, kad Dainų dainelės konkursas, o ir jo populiarumas pasiekė ne ką mažesnę nei Eurovizijos lygį. Beje, jau ilgus metus jauniems dainorėliams prestižas yra sudalyvauti pirmiausia Dainų dainelėje, o paskui siekti karjeros kitose scenose. Esu tikras, kad daugelis populiariosios, klasikinės muzikos dainininkų yra perėję Dainų dainelės „filtrą“, kuris tikrai atskiria ir leidžia išsiskleisti tikriesiems talentams, nes tai yra tikras konkursas, kur niekaip nepasislėpsi už fonogramų.

Niekada nenuostokite dainuoti. Būkite kultūros žmonėmis, nes dainavimas, žmogaus balsas yra kiekvienos asmenybės sielos atspindys. Kai už mūsų valstybės sienas aidi šūviai, žūsta nekalti žmonės, mes besąlygiškai esame drauge su aukomis visa savo siela, pripildyta šviesos ir vilties, kurios spinduliais dalinamės per muziką ir dainą, tuo pačiu sustiprindami ir savo Tėvynę. Juk saugi Tėvynė - yra mylima Tėvynė, o mylima Tėvynė, tai – valstybė, turinti sielą, kurios vardas Kultūra. Tad Dainų dainelė – tai puiki dirva, kurioje brandinama giluminė jaunosios kartos kultūros samprata.“

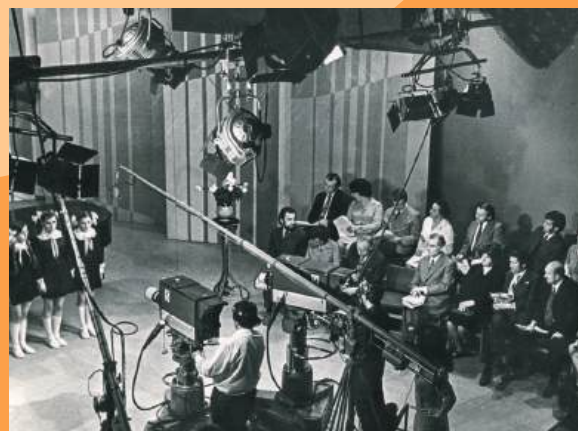
1984 m. į Dainų dainelės sceną žengė ir tapo laureatu, o nuo 1998 m. vadovavo šio konkurso organizaciniam komitetui, tuomet buvęs Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos sekretorius, vėliau šioje įstaigoje valstybės sekretorius ir kancleris, o nuo 2020 metų lapkričio mėnesio Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos direktorius **DAINIUS NUMGAUDIS** pasakoja: „Nuo pirmos klasės 10 metų lankiau muzikos mokyklą ir dainavau berniukų chore „Gintarėlis“. Choro vadovas Albertas Rožė buvo didelis autoritetas keliems šimtams choro vaikų. Muzika mane lydėjo nuo mažų dienų, nors nebuvau pats geriausias mokinys, tačiau gyvenime suvaidino tam tikrą vaidmenį: pasididžiuoju, kad su Žilvinu Žvaguliu dainavom duetu, vėliau turėjau stimulą įrodyti susižavėjimo objektui – vienai panelei kad kažką galiu, o jau 11 klasėje reikėjo ir mokytojo paskatinimo „eik eik, pavyks“. Buvo ir ambicijos paglostytos, ir tapo labai svarbia gaire mano gyvenime.

Tais laikais televizijos programoje per dieną buvo apie 10 laidų, įskaitant žinias, originalias laidas, koncertus, ir greta jų – Dainų dainelė! Ji buvo tokia vienintelė Lietuvoje, nebuvo kitų kanalų, kitų projektų. Visa giminė susirinkdavo prie televizorių ekranų prieš valandą, mano teta net karves pamiršo pamelžt belaukdama mano pasirodymo. Aš grįžau kaip didvyris su kitais penkiais klaipeidiečiais. Išsyk kitą dieną ėjau į karinį komisariatą, kur visi kalbėjo rusiškai, ir buvo šauktinių medicininis patikrinimas. Vienas gydytojas, mane apžiūrėjęs, patikrinęs, lietuviškai paklausė „Ar ne tu sekmadienį dainavai?“ Sakau: „aš“. Po pusvalandžio mane sugrąžina į tą patį kabinetą pas tą patį gydytoją, kuris paėmė mano apžiūros lapą, suplėšė į kokius 200 skutelių ir, padavęs kitą lapą, sako „Eik, nes išveš tave į Afganistaną“. Išėjęs iš kabineto pamačiau lape parašyta: „rikiuotei netinkamas“. Reiškia be jokių prašymų, dovanų mane muzika išgelbėjo. Man didelė garbė, kad galėjau prisidėti prie Dainų dainelės organizavimo, dirbdamas Ministerijoje. Buvo sunkių periodų, kai buvo radikalių vadovų, norinčių sustabdyti šį projektą. Aš visad klausiau: „ką turime geresnio? Dainų dainelė yra vienintelis akademinį dainavimą ugdantis konkursas, nenaudoja fonogramų, o 12 vaikų dainuoja trimis-aštuoniais balsais!“ Tuo metu ir mano pareigos buvo ne tokios žemos ir balsas reišė. Dabar didžiuojuosi, kad turime daugybę pavyzdžių – iš konkurso išaugo dideli dainininkai, menininkai, gydytojai, teisininkai, mokytojai. Dainų dainelė tapo prasminga savo autentiškumo paieška kultūros lauke.“

Laidos filmavimas TV studijoje. 1974 m.
Foto Jonas Šemetas

Laidos filmavimas TV studijoje. 1974 m.
Foto Leonas Vasauskas

Laidos filmavimas TV studijoje. 1974 ar 1976 m.
Foto Zigmąs Gružinskas

Pirmojo konkurso „Dainų dainelė“ režisierė Judita Ušinskaitė.
1974 m. Foto Leonas Vasauskas

Iš Dainų dainelės istorijos

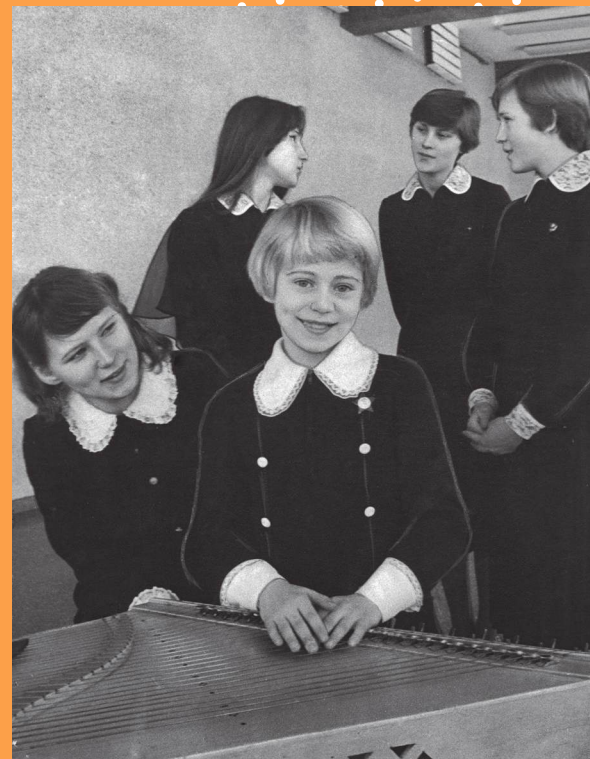
1972 m. Lietuvos radijo ir televizijos komiteto Televizijos muzikos redakcijos redaktorė Aldona Šimaitytė, siekdama pajavairinti muzikines laidas, prikalbino savo vadovus organizuoti TV vaikų ir moksleivių konkursą. 1973 m. į šį darbą įsitraukė Švietimo ministerija ir 1974 m. pavasarį sujudėjo pirmieji konkurso dainininkai. O tų naiviai išmintingų, drovių ir drąsių talentų baigiamasis koncertas vyko Nacionalinės filharmonijos salėje!

Su didele pagarba prisimenama TV konkurso kompetentinga komisija ir jų pirmininkai profesorius Zenonas Paulauskas (1974–84), Eduardas Kaniava (1986), Vaclovas Daunoras (1988), Arvydas Girdzijauskas (1990–96), Vladimiras Prudnikovas (1998–2004), Regina Maciūtė (2006) Virgilijus Noreika (2008–2016), Romualdas Kondrotas (2018), Irena Milkevičiūtė (2020–2022), Asta Krikščiūnaitė (2024), kurie jaunuosius dainininkus vertino jautriai ir pagarbiai. Dėkojame 1974 m. konkurso pirmajai režisierėi Juditai Ušinskaitei, operatorių grupės vadovui Zigmui Gružinskui, Švietimo ministerijos atstovui Antanui Gradeckui, mokytojams, konkurso vedėjams, kompozitoriams, poetams ir visiems vėliau kūrusiems konkursą, šventę Lietuvai, kaip jaunimo lietuvių simbolį.

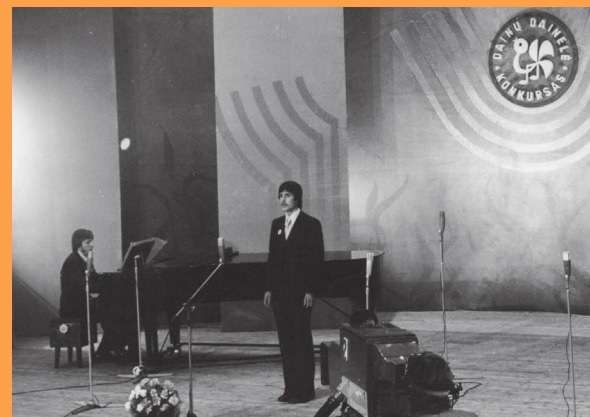
Redaktorė Aldona Šimaitytė. Foto Leonas Vasauskas.

Konkurso „Dainų dainelės“ laureatė Vaida Genytė. 1980 m.
Nuotr. autorius nežinomas.

„Dainų dainelės“ laureatė Judita Leitaitė. 1976 m.
Nuotr. autorius nežinomas

„Dainų dainelės“ laureatas Vytautas Juozapaitis.
B. Dvariono muzikos mokykla. 1980 m.
Nuotr. autorius nežinomas

„Dainų dainelės“ laureatas Vytautas Juozapaitis. 1980 m.
Nuotr. autorius nežinomas

Dainuoja Regina Šilinskaitė. 1982 m.
Nuotr. autorius nežinomas

„Dainų dainelės“. 1986 m. Nuotr. autorius nežinomas

Laidos filmavimas TV studijoje.
1974 m. Foto Jonas Šemetas

Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos simfoninis orkestras, vadovaujamas Martyno Staškaus

Iki jaunieji dainininkai buvo tituluojami laureatų vardais, teko praeiti konkursą savo darželyje ar mokykloje, vėliau rajone (zoninis turas), Vilniuje (respublikinis turas). Baigiamieji laureatų koncertai vyko didžiausiose renginių salėse Nacionalinėje filharmonijoje, Vilniaus kultūros ir sporto rūmuose ir Nacionaliniame operos ir baletų teatre. Laureatams pritardavo LRT Lengvosios muzikos orkestras, kuriam vadovavo Aloyzas Končius, Tauras Adomavičius, Jaroslavas Cechanovičius, Tomas Leiburas, kurį laiką liaudies dainas atliekantiems dainininkams pritardavo Liaudies instrumentų orkestras, vadovaujamas Prano Tamošaičio. Pastaruoju metu Laureatų koncerte dainininkams pritaria LRT grupė, vadovaujama Dainiaus Pulausko, kuris 2016 m. Dainų dainelei aranžavo 142 kūrinus, ir Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos simfoninis orkestras, vadovaujamas Martyno Staškaus.

Nuo 1998 m. Švietimo ir mokslo ministerijos pavedimu Dainų dainelę kartu su LRT organizuoja Nacionalinė M. K. Čiurlionio menų mokykla. Tais metais konkurso organizacinis

komitetas, kuriam vadovavo tuometinis Švietimo ir mokslo ministerijos valstybės sekretorius Dainius Numgaudis, o nariais buvo paskirtieji mokyklos direktorius Romualdas Kondrotas, televizijos prodiuserė Irena Didžiulienė, režisierė Zita Radvilienė, Švietimo ir mokslo ministerijos atstovas Žilvinas Meškuotis, sutarė, kaip atnaujinti, „perkrauti“ konkursą, išlaikant konkurso sąlygas, kad jis taptų šiuolaikiška, jaunimui patrauklesne švente: buvo pagamintos mobilumui pritaikytos dekoracijos ir respublikinės atrankos vyko apskričių geriausiose salėse. Dainų dainelė lankėsi repeticijose, kalbino jaunuosius dainininkus ir jų mokytojus, kurie skleidėsi išmintimi, sąmojumi, išmone. Regionuose konkurso vietiniai organizatoriai siekė sukurti didelį įvykį, šventę, gausiai dalyvaujant valdžios atstovams ir palaikymo komandai. Konkurso dalyviai drąsėjo, laisvėjo, linksmėjo. Aukštai pakelta muzikinės kultūros kartelė tapo prestižiniu, visą Lietuvos jaunimą pristatančiu muzikinio švietimo kelrodžiu. Patyrimas rodė, kad pirmųjų konkursų laureatai džiaugėsi, kad ir jų vaikai siekia dainavimo aukštumų, noriai dalyvauja tame pačiame konkurse.

LRT grupė, vadovaujama Dainiaus Pulausko

Bene visiems laureatams muzika išlieka svarbiu pomėgiu: kai kurie pasirenka muzikos kelią, kiti siekia kitų mokslų, bet visus juos vienija konkurso atsiminimai, meilė Muzikai. Todėl vėliau buvo sukurtos dvi laidos – susitikimai su ankstesniųjų (net nuo pirmojo) konkursų pedagogais, laureatais, vedėjais, džiaugtasi išlikusia filmuota medžiaga, kaip ir vaikystėje skanautos saldžios „Karūnos“ dovanos. Rengiant šiuo susitikimus, atrodo, sustojo laikas, pabiro gausybė atsiminimų, juokų, dainų.

Konkursas inspiravo daugybę renginių, kuriuose drąsiau pradėjo dalyvauti jaunieji talentai. Dainų dainelė įžiebė vilties žiburėlius vaikams,

moksleiviams dalyvauti daugybėje kitų konkursų, festivalių, kurie leido dainuoti pagal fonogramas nuo smagių jaunatviškų dainelių iki aukščiausio meistriškumo pop dainų, kurios dažnai disonavo su dainininko jaunyste. Kaip gausiai atsiradusios Bezdžioniukų diskotekos, siekiančios būti parodytos televizijos ekrane, taip jos greitai ir sunyko. Lietuvoje liko keletas renginių, kurie skaičiuoja dešimtmečius, ir iš jų svarbiausias, vienintelis ir didžiausias renginys – akademinį dainavimą puoselėjanti Dainų dainelė. Ji tapo jaunosios kartos saviraiškos dalimi, lietuviybės švyturiu, subrandinusi savitas vertybes ir tradicijas.

Per 50 metų konkursui rengėsi ir dalyvavo beveik 300 tūkstančių dainininkų, pedagogų, akompaniatorių, iš kurių taip pat nemaža dalis buvo jaunieji pianistai, gitaristai, smuikininkai, perkusininkai, liaudies instrumentais grojantys moksleiviai. Dainų dainelė tapo ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo priemone, įtvirtinta ugdymo programose, formuojančia jauno žmogaus kūrybinę pasaulėjautą, meninį,

Iš kairės: redaktorė Aldona Šimaitytė, pirmieji laidos vedėjai Ramunė Marcinkevičiūtė ir Artūras Mečdonis, režisierė Judita Ušinskaitė. 1974 m. Foto Jonas Šemetas

„Dainų dainelė“. 1974 m. Foto Jonas Šemetas

„Dainų dainelė“. 1974 02 19. Foto Jonas Šemetas

Pirmosios „Dainų dainelės“ laureatė Gintarė Skėrytė. 1974 m.

estetinį skonį, kūrybinę fantaziją. Ši saviraiška leidžia pajusti savo pašaukimą, ir nebūtinai susijusį su Menu. Kiekvieno dalyvio širdelėje puoselėja draugiškumą, pasitikėjimą, nuoširdumą, tarsi bitelė iš kiekvieno įvykio, momento surenka nektarą ir skrenda toliau. Vis tiek surinktas medus – Muzika išliks dovana visam gyvenimui, o Dainų dainelė – skambančiu, gyvu, gražiausiu vaikystės ar paauglystės atsiminimu, skatinančiu domėtis, patirti, siekti, tobulėti.

Ar kas skaičiavo valandas, su mokytoju repetuojant dainas? Ar kas skačiavo gausybę natų, kurias vertė mokytojas, ieškodamas jaunam balsiukui ir dainininko charakterį atitinkančias dainas?

Svarbiausia, kad po šimtų repetacijų dainininko unikalumas atsiskleistų per 2–3 minutes scenoje.

Dainų dainelės penktąjį dešimtmetį, t. y. per pastaruosius 2016, 2018, 2020 ir 2022 metus, daugiausia laureatų parengė – net 12 solistų, 1 duetą ir 1 tercetą – mokytoja Vita Pimpienė iš Visagino; 7 ansamblius parengė mokytoja Regina Vindžigalskienė iš Klaipėdos; 6 kolektyvus – Jūratė Miliauskaitė iš Kauno; po 5 solistus ir vokalius ansamblius parengė Edita Linkevičienė iš Vilkaviškio ir Loreta Stankuvienė iš Šiaulių, 4 mažylių kolektyvus išvedė į laureatų koncertus Regina Bočkienė iš Klaipėdos; 3 solistus – Diana Beržanskienė

iš Palangos. Konkursuose nuolat dalyvauja ir laureatai tampa vaikai ir mokiniai, kuriuos rengė mokytojai Vidmantas Virbickas iš **Akmenės**; Aldona Ramanauskaitė, Vaida Jarusevičienė; Aušra Pajedaitė-Jarmalavičienė, Birutė Jočienė iš **Alytaus**; Natalija Kesminienė iš **Birštono**; Vaiva Četkauskienė, Viktorija Morkūnienė iš **Biržų**; Ronata Balkaitienė iš **Druskininkų**; Vida Ksenzovienė iš **Ignalinos**; Renata Gvildienė iš **Kaišiadorių raj. Rumšiškių**; Irena Andriuščenkienė, Jūratė Miliauskaitė, Rasa Ivanauskienė, Violeta Stankevičienė, Rasa Kazakevičienė; Danguolė Beinartytė, Loreta Karpavičienė iš **Kauno**; Žydrė Vancevičienė iš **Kėdainių**, Irma Menčinskienė iš **Vilkaviškio raj. Kybartų**, Regina Valskienė, Regina Vindžigalskienė, Rasa Linkienė, Aušra Niparavičienė, Erlanda Tverijonienė, Nijolė Usevičienė, Regina Bočkienė, Rūta Girdzijauskienė, Rasa Linkienė, Livija Trakumienė; Eglė Žalalienė, Ingrida Žiliūtė; Ingrida Bertulienė iš **Klaipėdos**; Daiva Samalienė, Jūratė Norkuvienė iš **Kretingos**; Rita Stankevičienė iš **Kupiškio**;

Roma Skirmontienė, Natalija Dapšienė, Laimonas Terasius, Eridana Tallat-Kelpšienė iš **Mažeikių**; Virginija Grigaitienė iš **Marijampolės**; Vytautas Valys iš **Nidos**; Regina Pilkionienė, Irena Ubartienė iš **Pagėgių**; Diana Beržanskienė ir Vytautas Valys iš **Palangos**; Edita Sargautytė ir Irena Gustienė iš **Panevėžio**; Martynas Miliauskas iš **Plungės**; Roma Ruočkienė iš **Prienuų**; Stanislava Vežbavičienė iš **Raseinių**; Jolanta Raišutienė, Raimonda Remezienė iš **Skuodo**; Natalija Sosnovskaitė iš **Šalčininkų**; Rasa Jankauskienė; Regina Varpučianskienė, Elytė Motuzienė, Loreta Stankuvienė, Nina Gotalskaja; Ginta Palujanskienė; Algirdas Gumuliauskas, Ramunė Urniežienė, Loreta Mikutienė; Aušra Kardašienė ir Beata Smiltinikienė iš **Šiaulių**; Gražina Matulienė iš **Šilutės**; Jurga Sarpauskienė ir Julija Jadzevičienė iš **Širvintų**; Alina Dambrauskienė iš **Tauragės**; Ernesta Dargužienė, Laima Petrulaitienė iš **Telšių**; Ana Gurska iš **Trakų**; Vilmantas Driukas ir Jūratė Martinkutė iš **Ukmergės**; Virginija Šeduikienė, Asta Kristina Mauragienė ir Lina Gaižauskienė

iš **Utenos**; Edita Linkevičienė iš **Vilkaviškio**; Laima Domikaitė, Lina Šarkienė, Raimonda Tallat-Kelpšaitė, Liutauras Navickas, Dalia Dubietytė, Ingrida Žiliūtė-Antonovienė, Giedrė Rimšaitė, Artūras Novikas; Leonidas Abaris, Jolanta Stumbrienė; Nerutė Šiliūtė, Stasys Šaltenis iš **Vilniaus**; Vita Pimpienė iš **Visagino**; Gražvydas Gasparavičius iš **Zarasų**. O dar kiek mokytojų su mokiniais žengia į Dainų dainelę kaip nauji ar daugkartiniai dalyviai, kantriai dirba, bet Sėkmė nelaikė už rankos nuvedama į laureatus! Nežiūrint nuopelnų, visi pedagogai, skyrę nesuskaičiuojamą valandų skaičių laureatų programų paieškoms, vėliau repeticijoms, bendravimui su jaunaisiais dainininkais ir jų tėveliais, viešiemis koncertams, verti milžiniškos pagarbos už vaikų ir paauglių emocinio intelekto, pasaulėjautos jų ateičiai ugdymą! Už kiekvieno pedagogo darbštumą, atsidavimą, valią, motyvaciją ir už draugystę, bendrystę su kiekvienu mokiniu, vaiku – esame dėkingi už Jų dvasinę erdvę.

Mokytojau mano,
Ar toli nueičiau
Be dainų skambiųjų,
Be tikslųjų skaičių.
Kelias į mokyklą,
Kelias į pasaulį
Mokytojau mano,
Būk žvaigžde,
Šviesk saule.
Kelias į mokyklą,
Kelias į pasaulį
Mokytojau mano,
Būk žvaigžde,
Pasaulų...

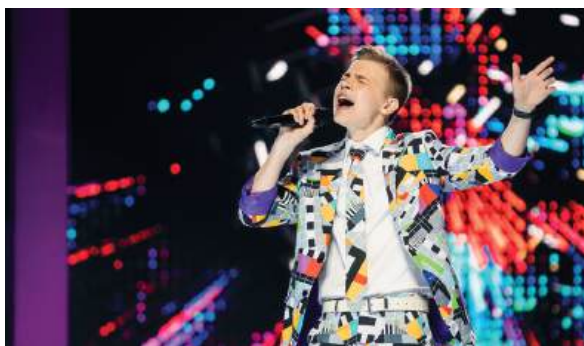
Visada Laureatų koncertas baigiamas bendra daina. Jei buvo laikotarpis, kai buvo specialiai kuriamos naujos dainos, vėliau kaip himnas buvo pasirinkta specialiai Dainų dainelei sukurta Jaroslavo Cechanovičiaus ir Stasio Žlibino „Lietuva – dainų šalis“. Ji lydėjo laureatus bene 10 Dainų dainelių. 2016 m. buvo pasirinkta Sarah Brightman ir Andrea Bocelli daina „Laikas tarti sudie“, kurią dainavo buvę laureatai, šia diena žinomi dainininkai Vaida Genytė, Ona Kolobovaitė, Evelina Sašenko, Merūnas Vitulskis, Ilja Aksionov; 2020 m. dar pandemijos sąlygomis kiek atlaisvinus karantino suvaržymus, be galimybės visiems norintiems žiūrovams patekti į Baigiamąjį koncertą Operos ir baletų teatre, finale skambėjo Andriaus Borisevičiaus ir Audriaus Balsevičiaus daina „Šalia“,

kurią atliko Vaida Genytė, duetas „Baltos varnos“, Aurelija Čižauskaitė, Kotryna Juodzevičiūtė, Jurgis Brūzga, Merūnas Vitulskis, Tomas Pavilionis ir Dainų dainelės 2020 m. keli laureatai solistai; 2018 m. ir 2022 m. Baigiamojo koncerto finale skambėjo Gintauto Abariaus ir Gintaro Zdebskio „Dieve, laimink mus“, dalyvaujant ir dainuojant visiems tų metų laureatams. Toks iškilmingas Dainų dainelės užbaigimas – tai dainos galios stiprinimas, lietuviybės užauginta emocija, vienybės jausmas dainose, tautos gyvybė ir identitetas. Praėjus visus pasirengimo ir mokymo(si) proceso ciklus, šurmuly, scenos įtampa, buvimas bendrystėje ir šventėje mokytojus, vaikus, moksleivius, jų tėvelius ir kitus žiūrovus pakrauna gerų emocijų keleriems metams, skatina eiti toliau, vėl ir vėl laukti Dainų dainelės.

Reikėtų prisiminti 2020 m. pradžią, kuri tapo neeilinių iššūkių metu visoms pasaulio šalims. Dainų dainelė tai patyrė ypač greitai: 2020 m. konkurso organizavimas koronaviruso pandemijos ir šalyje paskelbto karantino sąlygomis skatino naujus sprendimus. Nuo 2019 metų gruodžio 20 d. iki 2020 metų sausio 22 dienos buvo organizuota antrojo etapo 16 renginių savivaldybėse Kaune, Vilniuje, Šiauliuose, Šalčininkuose, Klaipėdoje, Visagine, Panevėžyje, Alytuje, Rietave, Utenoje, Kelmėje, Jonavoje, Marijampolėje, Gargžduose, Pasvalyje ir Radviliškyje. Trečiojo etapo 9 televizijos koncertus buvo numatyta tiesiogiai transliuoti nuo kovo 3 iki gegužės 27 d. iš Lietuvos vaikų ir jaunimo centro. 2020 m. vasario 26 d. Lietuvoje užfiksavus pirmąjį COVID-19 ligos atvejį, Lietuvos Respublikos

Vyriausybė tą pačią dieną nutarimu paskelbė valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl COVID-19 plitimo grėsmės ir jau 2020 m. kovo 14 d. priėmė nutarimą dėl karantino paskelbimo visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Organizuoti konkursą tokiomis sąlygomis buvo labai nepalanku: susibūrimų ribojimai, dainavimo mokymas nuotoliniu būdu ekrane ar klasėje dėvint medicinos kaukes, netikėti mokytojų ir mokinių susirgimai. Iki paskutinės minutės nebuvo aišku, ar vaikai, jaunimas, pedagogai iki pamokos ar pasirodymo nesusirgs. Konkurso eigoje keitėsi dainininkai, ansamblio dalyviui susirgus ir pritrūkus reikiamų balsų bliuško mokytojo visas sumanymas ir darbo planas. Net gi tie dainininkai, kurie nebuvo pakviesti dalyvauti zoninėje atrankoje į TV koncertus, pakeitė susirgusiuosius ir vyko į Vilnių.

Atsižvelgus į pandemijos ir karantino situaciją žiūrovai į filmavimus nebuvo kviečiami. Ypač buvo gaila vaikų ir jaunimo, kurie susirgo ir nebaigė konkurso, o būriai klausytojų negalėjo palaikyti dainininkų gausiais plojimais ir su spalvingais

plakatais. Tačiau vis tik ekstremaliają situaciją pavyko suvaldyti, laviruojant tarp Muzikos ir Karantino – ir šis sunkus laikotarpis nesutrūkdė skleisti jauniems talentams, jų mokytojams parodyti bendro darbo su moksleiviais rezultatus. Prasidėjus koronaviruso pandemijai iki karantino paskelbimo kovo 13 d. pavyko nufilmuoti tik 5 koncertus, 2020 m. konkursas laikinai buvo sustabdytas ir nukeltas į rudenį. Sušvelninus karantino sąlygas likusieji 4 koncertai nufilmuoti Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos Šokio teatre ir transliuoti rugsėjo 6–27 dienomis. Konkurso baigiamasis koncertas įvyko Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre spalio 11 d., pavėlavęs 4 mėnesius. Vėliau organizuotuose konkurso renginiuose buvo juntami padariniai, kai besiruošiančiųjų konkursui pamažėjo. Tačiau Dainų dainelė išibėgėjo – muzikos pedagogų ir jaunųjų ugdytinių sutelktas darbas, negailint savo laiko ir jėgų, parodė, kad net ekstremalios pandemijos sąlygos negali sutrukdyti, jei širdyje dega meilė muzikai, o akyse – noras laimėti.

Organizuojant 2022 m. Dainų dainelę dar buvo gyvenama koronaviruso pandemijos sąlygomis: 2021 metų gruodžio–2022 metų sausio mėnesiais vyko pirmojo etapo renginiai savivaldybėse ir buvo jaučiami ligos padariniai, nuo 2022 metų sausio 11 iki vasario 3 dienos organizuota antrojo etapo 17 renginių Vilniuje, Kaune, Alytuje, Visagine, Mažeikiuose, Šalčininkuose, Klaipėdoje, Utenoje, Gargžduose, Tauragėje, Jonavoje, Kupiškyje, Naujojoje Akmenėje, Panevėžyje, Šiauliuose ir Marijampolėje ir Nacionalinėje M. K. Čiurlionio menų mokykloje. Trečiojo etapo 12 televizijos koncertų transliuota nuo vasario 20 iki gegužės 8 d. iš Lietuvos televizijos studijos. Ir tik besibaigiant šiam konkurso etapui, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nuo 2022 m. gegužės 1 d. atšaukė daugiau nei dvejus metus galiojusią valstybės lygio ekstremaliają situaciją. Laureatų koncertas vyko Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre Vilniuje birželio 12 dieną.

Tokia ta Dainų dainelės istorija.

Dainų dainelė kiekvieno širdyje. Įspūdžiai, nuotaikos, sėkmės istorijos

Dainų dainelės istorija mažai kas domėjosi ir ją nagrinėjo. Gal buvo keli jaunųjų mokslininkų tyrimai studijų metu ar bakalauro, magistro baigiamieji mokslo darbai. Tačiau geriausia tiriama medžiaga yra fiksuoti kiekvieno laureato širdyje likę muzikiniai blyksniai, vertybių šviesa, gerumas, įgyvendinta kelių kartų svajonė, tokia kiekvienam asmeniškai išgyventa, sava, neatsirbojusiu kabutėmis.

Bene daugiausiai su Dainų dainele bendravo ilgametis šio konkurso organizacinio komiteto narys, vertinimo komisijos vicepirmininkas (1998–2016 ir 2020), ir pirmininkas (2018), Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos direktorius (1994–2020) **Romualdas Kondrotas**.

Gražią rudens pavakare susitikome su Direktoriumi prisiminti 22 metų konkurse patirtį.

„Buvo nerašytas susitarimas tarp muzikos, menų gimnazijų, kad jos konkurse nedalyvauja“, pasakojo R. Kondrotas. „Prisimenant ištakas, konkursas buvo suformuotas bendrojo ugdymo mokykloms. Muzikos mokyklos, kurios turėjo specialias vokalo pamokas, garbingai sutarė nedalyvauti. Nacionalinė M. K. Čiurlionio menų mokykla susitarimo laikosi, deja, kitos muzikos

mokyklos, mokinius registruodamos kaip vidurinių mokyklų dainininkus, rengė konkurso laureatus ir vėliau susitarimą „pralaužė“. Iš esmės nėra blogai, kad dalyvauja gabūs vaikai, bet silpnesniesiems uždaromi keliai: tie moksleiviai perspektyvoje gali būti daug geresni už muzikos mokyklos auklėtinius. Bendrojo ugdymo mokyklų pedagogai dirba

kaip neformalųjį ugdymą. Muzikos mokyklose jis formalizuotas, skiriamos valandos, atlygis už pamokas, todėl suvienodinti sąlygos nebuvo teisinga. Galvokom įvairius variantus: gal bendrojo ugdymo dainininkus grupuoti atskirai nuo muzikos mokyklų, bet būtų sukuriamas labai sudėtingas ir nepatikimas atrankos mechanizmas. Sovietiniais laikais buvo A grupės kaimo kategorijos I grupės laimėtojų grupės – tokių prikurti nesąmonių galima, bet ar bus naudinga? Juk iš esmės televizijoje reikia kokybiško dainavimo. Gi žiūrovui nepasakysi, kad, žinote, čia dainuoja kaimo mokyklos mokiniai ir dainavimo kokybės gali ir nebūti. Šituo keliu nenuėjom.

Džiaugiuosi, kad išliko dainavimo konkursas, o ne virto pramoginiu šou. Kai susitariama, kokiais kriterijais vadovaujantis vyksta atrankos, ir pačiose atrankose vertina ta pati komisija, važiuodama per visą Lietuvą, kas laike išsitiesdavo, vertinimas buvo vienodesnis. Dabar į skirtingus rajonus atvyksta skirtingi 2–3 vertinimo komisijos nariai, prie jų prisijungia vietiniai – irgi nėra blogai, bet jau vertinimo tolygumo nebėra. Visi esame žmonės ir visi turime skirtingą muzikinį skonį, supratimą apie vokalą, todėl buvo reikalinga pakankamai didelė vertinimo komisija subalansuoti bendrą nuomonę, surasti vidurkį. Įprastai visuose atlikėjų konkursuose dirba 7–11 narių komisijos. Abejoju, ar kompiuteriu būtų galima parinkti geriau, nei profesionalių vertintojų nuojauta. Dabar komisijos nėra didelės, todėl keistokai atrodo, kai laureatai skelbiami neišklausius visos Lietuvos dainininkų, nematant visumos. Tai nėra teisinga jaunųjų dainininkų ir jų pedagogų atžvilgiu, nes laimėjimas priklauso nuo daugybės dalykų: kas dainavo prieš tave, kas po to ar dar vėliau, pasirodymų bendras lygis... Daug faktorių veikia vertinimą. Todėl ir pats Laureatų koncertas tapo gana banguotas: tai labai geri, tai ženkliai silpnesni...

Vis tik niekas to konkurso nepelkia, nekaltina komisijos šališkumu, net ir tie, kurie netampa laureatais. Jie patys įvertina, kad gal buvo prikime, per daug jaudinosi, gal šiandien

nesuskambėjo ar prasidėjo balso mutacija. Tačiau laureatams išėjus į Operos teatro sceną, labai retas gali pasakyti, kad laureatas nebuvo vertas šitos scenos. Žinoma, vaikas ar jaunuolis gali patirti nesėkmę, didžiulėje scenoje dainuodamas akompanuojant orkestrui. Nė karto negirdėjau priekaištų: „ką Jūs ten išrinkote?“. Konkurencija nepažadino pykčio, todėl apie konkursą tiek daug šviesių atsiminimų.

Prisimenu, kaip Švietimo ministerijos atstovas man pagrūmojo, kad mano berniukų ansamblio neprileis prie konkurso, nes prieš mokyklinės uniformos turėjo būti geltoni kaklaraiščiai, o mūsų buvo kitų spalvų. Kad ansamblio nediskvalifikuotų, važiuoju į turgų ir pirkom geltonus kaklaraiščius. Tai istorija. Dabar galima rengtis kaip nori, kartais net mamos taip išpuošia vaikus kaip lėles, naudoja makiažą, sušukuoja suaugusiųjų proginėmis šukuosenomis, sugalvojami vaikui dirbtiniai judesiai, apie kuriuos vaikas daugiau galvoja, nei ką ir kaip dainuoti. Jaunimas norėjo dainuoti tik užsienietiškas dainas – bet ir tas praėjo... Vaikai tapo laisvesni ir su dideliu noru ir pasididžiavimu tebedainuoja lietuviškai.

Džiaugiuosi, kad išliko pirmapradžių kūrėjų mintys, siekiai. Buvo įvairių nuomonių, kad konkursas paseno, nebeįdomu, bet sugriauti tradiciją galima labai greitai, atstatyti beveik neįmanoma. Todėl kuo daugiau tų tradicijų išsaugosime, tuo būsime įdomesni pasauliui. Priešingu atveju, tampam pasaulio gyventojai, gyvenantys apibrėžtoje vietoje, bet nebeturintys nieko savito. Todėl ir yra UNESCO kultūros paveldo saugomi objektai savitumui išsaugoti. Dainų dainelė išliko, nes išlaikė savitumą, kuriuo stebisi užsienyje ir džiaugiamės patys. Gal pavadinimas vaikiškas, kai konkurse dainuoja aštuonioliktmetis jaunuolis. Ne pavadinime esmė, bet svarbi 50-metė tradicija – ir duok Dieve jai dar išlikti 100 metų be šių metų. Reikia džiaugtis, kad vaikai dainuoja liaudies dainas, o kiek jų gražių dar atrandam, savitų, neįprastų! Seniau buvo organizuojamos studentų vasaros ekspedicijos rinkti liaudies dainas, bet dabar to nebėra. Vaikeliai

dainuoja iš savo bobučių, močiučių ar prosenelių išgirstas dainas ir atranda tokių unikalių, kurios turėtų būti įrašytos į Raudonąją knygą. Labai gaila, kad mūsų kompozitoriai nerašo dainų. Kompozitoriai nutolę nuo vaiko galimybių ir pasaulio supratimo. Kažkada išleisdavom natų leidinėlių, nors drįstu sakyti, kad kartais ir abejotinos vertės dainų buvo, bet buvo jos naujos! Kas rašė senovinių dermių lietuviškas dainas? Kutavičius! o dabar kas? Vaikiškų dainų atsiradimą turėtų inicijuoti Kompozitorių sąjunga ir patys kompozitoriai. Manau, rašyti dainas dainuojantiems vaikams turėtų būti svarbiau už kūrybos kainą. Ugdymas muzika prasideda nuo lopšelių, darželių, mokyklų! Vaikas geba grožėtis muzikos garsais, o dar jei dainuoja, tai jis ir ateity bus Filharmonijos, Operos teatro lankytojas. Muzika taps jo gyvenimo dalimi.

Buvo laikotarpis (1992–1998 m.), kai buvo kviečiami užsienio lietuviai. Atsimenu Aglickaitę iš Čikagos, berniuką iš Baltarusijos, dainavusį gerkliniu balsu pritariant močiutei akordeonu – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo pradžioje šie pasirodymai buvo tokie įdomūs, svarbūs. Dabar, kai Lietuva tapo atvira ir labiau pasiekiamą, būtų galima kviesti iš užsienio lietuviškų sekmadieninių mokyklų jaunuolius, tik labai brangu. Jaunuolis, atskridęs iš Čikagos, turės pagrįstą vilčių pasirodyti per televiziją. Visiems suprantama, kad vis tik Lietuvos vaikų parengimas ženkliai aukštesnės kokybės, nei būtų to atvykusiojo. Bet kad per televiziją parodyti užsienietį, turėsime savo vaiką patraukti. Gal ateityje galėtų būti šalia konkurso organizuojamas festivalis? yra tokia praktika, kai į konkursą ateina geriausi, o festivalyje dainuoja kas nori. Kokybinio postūmio nebus, bet sutelks dar daugiau vaikų ir jaunimo, iš jų ir iševijios.

Dainų dainelėje dainavo daugybė šiandien garsių dainininkų! Šie Lietuvos kultūros ambasadoriai daro gerus darbus kaip ir sportininkai. Ar girdėjo kas, kad po itin prestižinių konkursų Vyriausybė apdovanojė menininkus taip, kaip sportininkus? Valdžia keičiasi, bet menininkų

atžvilgiu niekas nesikeičia... Žmonės lengvai supranta krepšinį – kažkiek kamuolių imetė į krepšį ir matematiškai aišku, kas laimėjo. Muziką reikia suprasti jausmais! Emocijos daug svarbesnės nei statistika.

Didžiausią saldainių dėžę reikėtų atiduoti LRT televizijai, nes ji rodo, eksponuoja jaunosius talentus. Prasidėjus konkursui Dainų dainelė buvo rodoma vakare prieš „Panoramą“ ir visa Lietuva žiūrėjo. Paskui konkurso transliaciją perkėlė į sekmadienio vidurdienį, vėliau į LRT Kultūros kanalą. Ir kai pažiūri, ką rodo LRT pirmasis kanalas, vertė Dainų dainelei nėra adekvati.

Dainų dainelei jautrų pamatinį dėmesį skyrė Lietuvos Respublikos Prezidentai. Prisiminkim Jo Ekscelenciją Valdą Adamkų, kuris, nors ir neturėjo laiko, klausėsi visų jaunųjų laureatų koncertus Operos teatro scenoje ir su ponija Alma džiaugėsi dainuodami kartu su vaikais: „Saulė šviesi, Tėvynės meilė sieloj mūsų. Lietuva – dainų šalis, Lietuva – širdies dalis“. Tas parodytas dėmesys vaikams buvo ženklas valdininkams, kad negalima sunaikinti tradicijos, kuri tiek metų egzistuoja ir yra gyva. Prezidentas Valdas Adamkus priimdavo laureatus ir jų mokytojus apdovanoti Prezidento rūmų kieme. Prisimenu, kai padėjėja jį norėjo išsivesti į posėdį ir Prezidentas pasakė: „nieko, palauks“, sėdėjo iki renginio pabaigos ir dar įteikė mažiausiesiems prizus.

Vėliau Dainų dainelėje savo Prezidentės kadencijoje lankėsi ir Jos Ekscelencija Dalia Grybauskaitė, pasakydavo kalbą ir įteikdavo dovanas. Prezidentų parodytas dėmesys jauniems dainininkams ir jų mokytojams Operos scenoje labai imponuodavo.“

Irena Didžiulienė: Prisiminkim, kad mes irgi gražiai pasveikinom Prezidentą Valdą Adamkų jo jubiliejaus proga: sveikino Dainų dainelės trys šešiamečiai ikimokyklinukai. Prezidentas įėjo į salę, pilną žurnalistų ir fotografų, o Dainų dainelės mažieji sveikintojai padainavo lietuvių liaudies dainą „Bobą ožką išmaitino“, aranžuotą Artūro Noviko. Prezidentas net susigraudino, jis nebuvo informuotas apie tokius dalyvius. Kaip jis vėliau prisiminė, tai buvo pats maloniausias, jautrus jam parodytas dėmesys. Žiniasklaida paviešino Prezidento susitikimo su šešiamečiais nuotraukas.

Romualdas Kondrotas: Kiek nuostabių akimirkų patyrėm! Turim kuo pasidžiaugti.

Irena Didžiulienė: Po laureatų koncerto visad vyksta vaisės jauniems dainininkams ir jų mokytojams, valgomas milžiniškas tortas. Laureatai ir jų mokytojai ateidavo iš scenos tiesiai prie šventinio stalo. Stengėmės, kad ir maistukas būtų skanus ir šventė prasitęstų. Pagelbėdavo Operos kavinė ir jos direktorė Regina Rakštienė...

Romualdas Kondrotas: ...kuri yra didelė patriotė ir Dainų dainelės gerbėja, turinti konkursui sentimentų...

Irena Didžiulienė: Dėmesys, pagarba yra svarbiausi. Prisimenu, kai surengėme buvusių laureatų susitikimus LRT studijoje.

Romualdas Kondrotas: Čia Tavo iniciatyva...

Irena Didžiulienė: Nesitikėjau, kad visi taip gražiai ir detalai prisimena savo atsakingą dalyvavimą konkurse. Atsimenu, kai konkursui baigiantis rinkdavome visiems dviem šimtams laureatų ir jų pedagogams dovanas, o norėjome jų išskirtinių, firmų vadovai atsiliepėdavo: „oi, ir aš dalyvavau Dainų dainelėje!“ – ir stengdavosi dovanoti tai, kuo vaikai džiaugtųsi: dviračiai, didelės lėlės, minkšti

žaislai, vertingos knygos, stalo žaidimai... Šiandien dovanomis nelabai ką nustebinsi, o tuomet daugeliui nebuvo prieinama... Net gi Kauno konditerijos fabrikas (vėliau – Kraft Foods Lietuva, dabar – „Mondelez Lietuva Production“) teikė dovanas savo saldžia produkcija. Kai kurie konkurso laureatai išsaugojo tas dideles dėžes, kažkada kupinas saldainių, zefyrų ir kitų skanėstų...

Romualdas Kondrotas: pameni, kai vienas mažylis gavo paspirtuką – net apsiverkė, nes tuomet paspirtukas buvo retenybė... Vyresniems esame pirkę planšetes... Kai Prezidentė vaikui įteikė didžiulį meškiną, vaikas nepanešė, susijaudino... O prisimeni, dar kūrėme vitražus su Dainų dainelės paukščiuku, vėliau stiklinius suvenyrus, atsimenu išskirtinius laikrodžius – tokie originalūs daiktai, kurių parduotuvėje tuomet nenusipirksi.

Irena Didžiulienė: konkurso organizatoriams ir visiems,

kurie lydėjo Dainų dainelę, buvo daug džiaugsmo, kad laureatams ir jų mokytojams patiko tokios dovanos.

Romualdas Kondrotas: O galėtų būti ateityje, kad stojant į vokalo studijas, būtų įskaitomi papildomi balai (kaip matematikos, chemijos konkursų nugalėtojams) stojant į konservatoriją ar Lietuvos muzikos ir teatro akademiją. Tereikia gražios iniciatyvos...

Irena Didžiulienė: 50 metų Dainų dainelei, 100 metų Dainų šventei – daininga esam tauta?

Romualdas Kondrotas: o be dainų ar būtų Lietuvos nepriklausomybė? Ar be dainų būtų kas susirinkę į Baltijos kelią? Ar iš viso kas būtų įvykę Lietuvoje? Ar ne lietuviškos dainos gaivino Lietuvos dvasią? Prisimenu, kai pirmą kartą renginiuose nuskambėjo „Lietuva brangi“, vėliau Tautiška giesmė, gimė kitos dainos suburiančios tautą. Dainomis įrodėme, kad netapome rusakalbių okupantų filialu.

Kažkada savo kelią pradėję legendiniame konkurse Dainų dainelė, šiandien yra puikiai žinomi operos solistai ir kamerinės muzikos atlikėjai, populiariosios muzikos dainininkai ir Lietuvos atstovai „Eurovizijoje“. Visi tuomet būdami vaikais ar paaugliais – kiekvienas atsimena savo istoriją: viena mergytė dėl pasirodymo nevalgė savaitę, kad neiškristų klibantis dantukas, ansamblis prisimena, kai užkimo prieš pat konkursą ir gerklę skalavo vandens ir druskos tirpalu, kad balsas atsigautų – net lūpos apsinėšė druska; kiti sakė, kad būtent konkurso scenoje pasigavo muzikos bacilą ir apsisprendė savo kelią sieti su menu.

Kai prof. Irena Milkevičiūtė Facebook paskyroje paskelbė savo dukros **ASMIK GRIGORIAN** pasirodymo Dainų dainelėje vaizdo įrašą, visi pasidžiaugėme, paklausėme įrašo, o aš nustebau, kad laureate buvo ir operos solistė, Lietuvos

nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatė Asmik Grigorian, jau šešerius metus prestižiniuose ir svarbiausiuose Europos klasikinės muzikos apdovanojimuose, įtakingo tarptautinio žurnalo „Opernwelt“ tituluojama geriausia metų operos soliste, pribloškianti Salomėjos vaidmeniu R. Strausso operoje „Salome“ tiek Zalcburgo vasaros festivalyje, tiek Tokijuje, Madame Butterfly G. Puccini operoje „Madame Butterfly“, koncerto su pianistu Luku Geniušu CD. Dabar ji yra pasaulinė žvaigždė, dainuojanti garsiausiuose pasaulio teatruose, bendradarbiaujanti su žymiausiais užsienio dirigentais ir režisieriais. Jos kūrybinė karjera pažymėta profesinėmis pergalėmis, O 2023-iaisiais solistė iš Lietuvos pagerbta prestižiniu Vokietijos radijo stoties „Opus Klassik“ apdovanojimu.

2023 m. liepos 29 d. padainavusi prestižiniame Zalcburgo festivalyje ir atlikusi sudėtingą Ledi Makbet vaidmenį G. Verdi operos „Makbetas“ premjeroje, Asmik per dieną atsiliėpė į paklausimą garso žinute: „Sveiki, Irena, ačiū, kad parašėt. Nelabai ką atsimenu iš Dainų dainelės, tik tiek, kad yra įrašas, ir žinau, ką dainavau [armėnų liaudies dainą – autorės pastaba], bet jokių jausmų neatsimenu, nes aš buvau mažytė ir nelabai man kas atmintyje išliko: 1988 metais dalyvavau [tuomet Asmik buvo 7-eri] ir visai nieko neatsimenu“.

Savo karjerą operos solistė **AUŠRINĖ STUNDYTĖ** pradėjo Leipcigo operos teatre, tačiau netrukus jau dainavo garsiausiuose Europos operos teatruose – Austrijos, Vokietijos, Olandijos, Suomijos, Lenkijos, Prancūzijos, Belgijos, Šveicarijos, Italijos, Ispanijos, Portugalijos operose, taip pat Japonijoje, JAV, Brazilijoje, Izraelyje. 2020 m. A. Stundytė tapo prestižinio Zalcburgo festivalio žvaigžde, diriguojant Franzui Welseriui-Möstui atlikusi pagrindinį vaidmenį Krzysztofo Warlikowskio

režisuotoje Richardo Strauss operoje „Elektra“, kurioje dainavo kartu su Asmik Grigorian. O 2022 m. Zalcburgo festivalio premjeroje ir Romos „Parco della Musica“ auditorijoje atliktos B. Bartoko operos „Mėlynbarzdžio pilis“ centru tapusią Juditą įkūnijusi A. Stundytė sužavėtos publikos tituluota Operos Diva, „grandiozine“, „didžia“ artiste.

Aušrinė Stundytė prisimena: „Konkurse Dainų dainelė dalyvavau sulaukusi „garbaus amžiaus“, jei neklystu man jau buvo 16 metų, taip kad buvau senutė tarp mažųjų talentų. Tuo metu jau svajojau apie operos dainininkės profesiją ir lankiau dainavimo pamokas pas dabar jau amžiną atilš operos solistę Birutę Almonaitytę. Ji mane ir parengė konkursui. Dainavau Cherubino ariją iš V. A. Mocarto operos „Figaro vedybos“. Aišku, kad jaučiau didžiulę sceninę baimę, bet tuo pačiu ir malonumą dainuoti scenoje. Tais laikais dalyvauti Dainų dainelėje ir būti rodomai per televizorių buvo

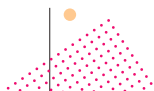
didžiausia garbė ir pripažinimas, tad aišku, kad aš tuo be galo džiaugiausi. Pamenu, kad salėje tvyrojo be galo palaikanti ir draugiška atmosfera, nesijuto kad tai konkursas, bet tiesiog Muzikos šventė.

Aš esu labai laiminga ir dėkinga už ją!

Atvirai pasakius, dovanų ar kaip laureatės sutikimo mokykloje... nelabai ką daugiau atsimenu. Man taip nuolat būna: kiti pasakoja visokius mano nuotykius, o aš klausausi kaip naujieną“

Savo balseliu žiūrovus kadaise kerėjo vienuolikametė, šiandien gerai žinoma dirigentė **MIRGA GRAŽINYTĖ**, 1996 metais tapusi konkurso Dainų dainelė laureate. Baigiamajame koncerte Operos ir baletų teatre ji, pritariant orkestrui, atliko A. Šenderovo dainą „Gera būtų“. 2004 m. Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos chorinio dainavimo ir dirigavimo skyriaus absolventė pamačiau pirmąsyk diriguojančią mokyklos simfoniniam orkestrui dvyliktokų statytoje operoje „Siena“ pagal Pink Floyd roko operą „The Wall“. Buvo išpūdingas renginys, po kurio buvo kalbama apie kiekvieno dalyvio ryškią kūrybinę ateitį. Taip ir atsitiko, kad 2012 m. Zalcburgo festivalio jaunųjų dirigentų konkurse pelnėsi apdovanojimą ir vėliau su G. Mahlerio jaunimo orkestru debiutavusi Zalcburgo festivalyje, dabar Mirga Gražinytė-Tyla yra stulbinamas karjeros aukštumas pasiekusi lietuvė. Klasikinės muzikos portalo „Classic FM“ vadinama geriausia pasaulio moterimi dirigente, 2017 m. leidinio „Politico“ (JAV) dirigentė paskelbta įtakingiausiu užsienio talentu, asmenybe, sudrebinusia Europą. Nuo 2016 metų yra garsaus britų orkestro „City of Birmingham Symphony Orchestra“ dirigentė, vyriausioji kvietinė dirigentė, tapusia pirmąja moterimi dirigente, užėmusia šias pareigas. Per savo karjerą M.Gražinytė-Tyla koncertuoja su

Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru, Londono simfoniniu, Stokholmo karališkuoju filharmonijos, Milano La Scala teatro, Los Andželo filharmonijos orkestrais, dirba operų pastatymuose Miuncheno, Heidelbergo, Zalcburgo, Berlyno, Berno teatruose, bendradarbiauja su tarptautinio garso muzikos atlikėjais ir meno kolektyvais. Dirigentės mama Sigutė Gražinienė parašė: „Kaip dažnai nutinka, Mirgai šiuo metu yra daug koncertų, repetacijų ir kelionių. Tad parašiau prisiminimą apie jos dalyvavimą Dainų dainelėje. Mirga Gražinytė konkurse dalyvavo, kai jai buvo 11 metų. Tuo metu muzikos dar nesimokė, lankė Vilniaus 27 vidurinę mokyklą. Tuometinė mokyklos direktorė išgirdo jos dainavimą ir paskambino, prašydama pasirengti ir dalyvauti konkurso atrankoje. Tų atrankų buvo nemažai, gal trys. Ruošėmės, repetavome neilgai, nes tam tiesiog neturėjome daug laiko. Jos repertuarą sudarė K. Vasiliauskaitės daina „Mėnulis“, R. Rodgers

„Edelweiss“ ir A. Šenderovo „Gera būtų“. Būtent dėl A. Šenderovo dainos „Gera būtų“ S. Gedos žodžiais teko diskutuoti, gal ir ašaros kelios nubyrėjo. Nebuvo lengva jaunai atlikėjai „įtikėti“ neilga dainele keistais žodžiais, juolab, kad techniškai ją atlikti buvo iššūkis. Kas gali žinoti, gal ši dainelė gerokai prisidėjo prie Mirgos sėkmės konkurse. Ji keliavo iš vieno turo į kitą, kol tapo finaliste. Tai reiškė, kad ji dainuos Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro scenoje, o jai pritaris orkestras. Tuomet kreipėmės į maestro A. Šenderovą dėl dainos akompanimento orkestravimo. Jis labai mielai tai padarė ir tapo mūsų šeimos bičiuliu ir Mirgos fanu. Šiai išraiškingai dainai buvo sugalvotas ir mini scenarijus, kuomet atlikėja kūrinį pradeda atsitūpusi ir užsimerkusi, lyg snausdama, nes „gera būtų pamiegoti“, vėliau pakyla, atmerkia akis ir dainą pabaigia aktyvia greitakalbe, sudėtinga išartikuliuoti ir intonuoti, o paskutinis judesys – į viršų iškeliamos rankos ir rodomi „liuksai“. Po Dainų dainelės šią trumputę, smagią dainą Mirga atliko ir Katedros aikštėje vykusiame renginyje „Beauštanti aušrelė“, pritariant jau kitam orkestrui – Lietuvos valstybiniam simfoniniam, diriguojant Gintarui Rinkevičiui. Prisimename šį mūsų gyvenimo įvykį ir tarpsnį kaip gražią ir jaudinančią kūrybą. Smagu buvo iš vieno etapo į kitą „keliauti“ visa šeima: dukra dainuoja, tėtis režisuoja ir moko dainavimo, mama akompanuoja ir daro viską, ko reikia pakeliui. Išsaugojom didžiulę saldinių dėžę, dar kažkur yra ir diplomas...“

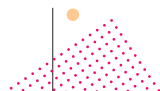

JUSTINA GRINGYTĖ, šviesiaplaukė mokinukė, dažnai lydima mamos, lankė Alytaus muzikos mokyklą. Vėliau studijavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje pas prof. Reginą Maciūtę, Karališkajame Vello muzikos ir dramos koledže, kuris vėliau jai suteikė garbės nario vardą, baigė Jette Parker jaunųjų artistų programą Covent Garden

Karališkajame operos teatre. Dabar Justina yra pasaulyje žinoma operos solistė, kurios reto grožio mecosopranas, užsienyje pavadintas „griausmingai galingas balsas“, įvertintas už „nokauto techniką“, Tarptautiniuose operos apdovanojimuose buvo tituluota Metų jaunąja dainininke, šiandien skamba Londono karališkoje operoje, Paryžiaus nacionalinės operos, Anglijos nacionalinio, Izraelio, Madrido Real, Palermo Massimo, Barselonos, Švedijos, Vello nacionalinio, Vokietijos, Pietų Korėjos, Škotijos, Lietuvos operos teatrų salėse, dainavo su Karališkuoju filharmonijos orkestru (Londonas), Lježo filharmonijos (Belgija), Birmingemo simfoniniais orkestrais, Simono Bolivarų orkestru (Venesuela), Lietuvos nacionaliniu ir Lietuvos valstybinio simfoniniais orkestrais, Klaipėdos kameriniu orkestru.

2023 m. lapkričio mėn. atlikusi sudėtingą Amneris vaidmenį Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro spektaklyje G. Verdi „Aida“, netrukus parašė išpūdžius iš Dainų dainelės: „Dainų dainelėje dalyvavau tris kartus. Pirmojo karto beveik neprisimenu, nes buvau labai maža. O štai antrąjį kartą aš pamenu labai ryškiai. Man buvo 13 metų ir konkursui mane paruošė tėtė. Tie praktiškai pirmi ir paskutiniai dainavimo kartu su tėtė prisiminimai išliks visada. Gražiausi. Pamenu, kai Moksleivių rūmuose dainavau G. F. Hendelio ariją. Nepatekau aš į finalinį laureatų koncertą. Taip tėtis ir neišgirdo manęs dainuojant mūsų Operos ir baleto teatro Didžiojoje scenoje. Po vienerių metų jis mirė. Penkiolikos aš vėl dalyvavau, tačiau ne kaip solistė, o duete su Laura Vitaite. Mus ruošė nuostabi mokytoja Aldona Ramanaukaitė. Gražiai atlikome kūrinį, miela buvo dainuoti, nors mano širdis nebuvo pilna ir muzikinės svajonės ten irgi nebuvo. Tėšiau fortepijono studijas, o kai atėjo laikas, pradėjau mokytis dainuoti ir sugrižau į Didžiąją Lietuvos Operos sceną tik po 14 metų.

Prisiminimas iš Laureatu koncertu ryškiausias liko vienas: Operos ir baleto teatro

laiptinė ir koridorius. Aš viena sau tyliai pasakiau, nes nuojauta buvo stipresnė už drąsą svajoti, kad šia laiptine aš vieną dieną eisiu kaip operos solistė, o savo balsu aš išreikšiu gyvenimą.

Su šilčiausiais linkėjimais
Justina“

Konkurso laureatė visaginetė **OLGA PERETYATKO**, baigusi Visagino Česlovo Sasnausko muzikos mokyklą (dabar – Visagino kūrybos ir menų akademija), studijavo Peterburgo konservatorijoje, ir karjerą pradėjo Vokietijoje. Šiandien ji dainuoja garsiausiuose pasaulio teatruose: Milano La Scala operoje, Berlyno valstybinėje operoje, Covent Garden Karališkajame operos teatre, Niujorko Metropolitan operoje, Buenos Airių Colón teatre

ir kt. Amerikos įrašų kompanija Sony Classical išleido šešis jos albumus, kuriuos puikiai įvertino muzikos kritikai. Olga Peretyatko prieš koncertus 2022 m. sausio mėnesį Lietuvos nacionaliniame operos ir baletų teatre ir po kelių dienų Visagine, kalbėjo: „Dalyvavau Dainų dainelės konkurse, finalas vyko teatre. Buvo labai gražu, kažkas ypatinga mums visiems! Tai labai svarbus žingsnis, nors vėliau tęsti muzikos mokslų išvykau į Sankt Peterburgą. O Lietuvoje, Visagine, iki šiol gyvena mano mama. Kai turiu laiko, visada čia grįžtu. Ir dabar galiu sudainuoti Lietuvos himną – visą prisimenu, tai išlikę manyje. Lietuvoje turiu senų draugų, čia – mano pirmasis mokytojas. Tai svarbu.“

Įdomu, kad Visagino Česlovo Sasnausko muzikos mokykloje muzikės kelią pradėjo ir kitas pasaulyje ryškus sopranas – **KATERINA TRETJAKOVA**. Tuomet dar moksleivės Olga Peretyatko ir Katerina Tretjakova su dar viena moksleive dainavo tercetu ir tapo Dainų dainelės laureatėmis. Pasauline žvaigžde tapusi O. Peretyatko ir tarptautinę karjerą sėkmingai siekianti K. Tretjakova anuomet į Lietuvos nacionalinio operos ir balto teatro sceną pirmą kartą įžengė drauge ir pasirodymui tada ruošėsi šviesaus atminimo Virgilijaus Noreikos grimo kambaryje. Vėliau abi klasiokės studijavo chorvedybą ir pasuko į dainavimą. Jų keliai taip pat kryžiuosė Vokietijos teatruose. Katerina Tretjakova dabar gyvenanti Ispanijoje, koncertuoja svarbiausiose Europos salėse, tokiose kaip Vienos Musikverein, Konzerthaus, Amsterdamo Concertgebouw, Hamburgo Laeiszhalle, Drezdeno Frauenkirche ir kt. Solistė nuolat grįžta į Lietuvą su kamerinės muzikos koncertų programomis. 2022–2024 m. Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro sezonuose ji dainuoja Violetą G. Verdi operoje „Traviata“.

Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro solistas, dainuojantis daugybėje operos spektaklių ir ne tik savo teatre, dalyvaujantis TV laidose, koncertuose ir kituose renginiuose, pelnęs Auksinio scenos kryžiaus apdovanojimą, **RAFAILAS KARPIS** muzikinį kelią pradėjo berniukų ir jaunuolių chore „Ažuoliukas“, mokėsi „Ažuoliuko“ muzikos mokykloje. Vėliau solinio dainavimo mokėsi iš prof. Virgilijaus Noreikos. Šiandien jis kuria operos vaidmenis, dalyvauja „bohemičių“ trupės spektakliuose, festivaliuose, dainuoja stambios formos vokalinių ir simfoninių kūrinių solo partijas, kamerinius kūrinius, ypač žydų dainas. Koncertavo JAV, Suomijoje, Švedijoje, Prancūzijoje, Slovėnijoje, Izraelyje, Kinijoje. 2020 m. apdovanotas Auksiniu scenos kryžiumi už vaidmenis Teatro pastatytose L. Bernsteino operoje „Kandidas“ ir G. Puccini operoje „Turandot“, 2022 m. – Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Sidabro Garbės ženklu „Už nuopelnus“.

Šiandien Rafailas Karpis prisimena: „Į Dainų dainelę patekau du sykius: pirmąjį kartą 1996 metais, tada buvo neseniai mutavęs mano balsas, o antrąjį – tapau laureatu. Tuomet konkursas Dainų dainelė buvo labai didelis įvykis, kurį transliavo Lietuvos televizija ir žiūrėjo visa Lietuva, netgi tie, kurie neturėjo vaikų ar kurių vaikai jau buvo suaugę. Tai buvo geriausias ir viešiausias renginys. Iki tol konkurse dalyvaudavo tik bendrojo lavinimo mokyklos, bet vėliau buvo koreguotos taisyklės ir buvo leidžiama dalyvauti muzikos ir meno mokyklų moksleiviams. Aš tuomet dainavau chore „Ažuoliukas“ ir šis kolektyvas nerengė savo choristų konkursui. Bet į chorą atėjęs dirbti solistas Algirdas Janutas mane pastebėjo, nes man būnant 13 metų mano balsas tapo vyriškas, ryškus tenoras. Mokytojas labai skatino dainuoti solo ir užsibrėžė būtinai tą mano unikalumą išlaikyti. Prisimenu, dirigentas Vytautas Miškinis tada mane perkėlė į suaugusiųjų grupę. Tuomet ir dabar tenorų nuolat buvo didelė

paklausa. Ir per repeticiją V. Miškinis sako: „girdžiu, kad dainuoj! Tik nepersistenk ir tausok balsą!“. Aš buvau labai patenkintas.

Pirmą kartą dalyvaujant konkurse atlikau Bitlų dainą. Tuomet apsigau, bet savo pasirodymu likau patenkintas, mane rodė per televiziją, bet laureatu netapau. Brangiausia, kas išliko atmintyje, tai prisimenu kulisuose susipažinau su Jokūbu Bareikiu, kuris rengėsi savarankiškai ir prieš pasirodymą repetavo, akompanuodamas sau gitara. O aplink jį buvo susibūrę daugybė konkurso dalyvių. Aš sakau jam: „gal moki „Yesterday“? O jis: „galiu, o kokioj tonacijoj?“ tai buvo smagiausias mano atsiminimas. Kažkokias dovanėles gavome, bet jų nepamenu.

Antrą kartą dalyvaudamas konkurse tapau laureatu. Gavau labai gražų vitražą, kurį labiausiai įsiminiau ir branginau. Prisimenu, kad dieną prieš

konkursą vyko televizijos laida su laureatais, mes kalbėjome. O patį konkursą tiesiogiai transliavo Lietuvos televizija, dainavome pritariant Lengvosios muzikos orkestrui, dirigavo Jaroslavas Cechanovičius. Aš dainavau dainą jidiš kalba „Reičelė“, tad padaryti jos orkestrinę aranžuotę televizija pasamdė kompozitorių Vakarį Lopą. Jis klausinėjo manęs apie dainos nuotaiką, žodžius. Pasijutau, kad žengiau į dainininko profesionalo kelią, kad tai didis įvykis mano gyvenime. Išties konkursas buvo nekomercinis, vienintelis toks Lietuvoje, ir jame buvo labai daug turinio, talentų, spalvų.

Prisimenu, kad laureatų koncerto diena buvo labai saulėta, po koncerto Teatro kamerinėje salėje vyko balius. Prie manęs priėjo šviesaus atminimo ponis Alma Adamkienė ir pagyrė mano pasirodymą – aš buvau pats laimingiausias laureatas. Prezidento ir Ponios parama buvo labai palaikanti, neformali, jaudinanti, svarbi. Jie kilo kartu į sceną su visais dainuoti Jaroslavo Cechanovičiaus dainos „Lietuva, dainų šalis“ (padainuoja kelis posmelius). Prisimenu šią dainą – lyg paspaudi klavišą ir suskamba... Po šventės grįžau namo troleibusu. Tėvai manimi labai didžiavosi. Mama užsakė nuotrauką, kur aš dainuoju su orkestru, padidino, įrėmino ir bute pakabino.

Kaip mane vertino mano draugai? Kiemo vaikams nebuvo įspūdinga, man pačiam norėjosi daug papasakoti, pasidžiaugti. O „Ažuoliuko“ choristai nekreipė dėmesio, nes jie buvo „mandri“: daugelis sukūrė savo muzikos grupes ir koncertavo.

Bendrojo lavinimo mokykloje man irgi sekėsi, bet jau 12 klasėje buvau nusprendęs, kad studijuosiu dainavimą. Dainų dainelė įrodė, kad galiu. Ji buvo akstinas eiti Muzikos keliu. Girdėjau daug puikių atsiliepimų iš kitų Dainų dainelės pedagogų ir moksleivių. Ypač buvo malonu, kad paties organizatoriaus – Nacionalinės Mikalojaus Konstantino Čiurlionio menų mokyklos direktorius Romualdas Kondrotas pasidžiaugė mano

pasirodymu ir pasakė, kad prisimena mano pirmąjį pasirodymą konkurse 1996 m. ir labai laukė, kiek esu užtelėjęs iki tapau laureatu 1998 m.

Išties pasirėngimas konkursams vargina vaikus, nerimas veikia psichologiškai – aš esu prieš konkursus. Bet dalyvavimas Dainų dainelėje išsiurbė mane į tą kelią, kuriuo einu.“

1994 metais laureate tapo **EVELINA SAŠENKO**. Ji pirmą kartą ant Dainų dainelės scenos Operos ir baletų teatre stovėjo būdama vos šešerių. Vėliau Evelina keliavo iš vieno konkurso į kitą ir visus 6 kartus tapo šio konkurso laureate. Toliau sekė tarptautiniai festivaliai Lenkijoje, Vokietijoje ir dar toliau, daugybė muzikinių pastatymų, televizijos projektų, o 2011-aisiais atstovauta Lietuvai tarptautiniame Eurovizijos

dainų konkurse ir iškovota Lietuvai 19-ąją vietą.

Evelina apie Dainų dainelę pasakoja: „Atsimenu kaip šiandien: jau turėjo būti tas konkursas, o man pradėjo klibėti dantis ir dar priekinis. Įsivaizduojate, kaip mergaitei be danties dainuoti? Čia gi tragedija! Visą savaitę vaikščiojau, nevalgiau, negėriau, laikiau tą dantį ir ką galvojate – padainavau ir iškrito“, juokiasi Evelina. „Atsimenu, dainavau tokią vaikų pamėgtą dainelę „Asa tadarasa“. Smagu buvo, kai po vieno pasirodymo mano, mažos mergaitės, dainas vis dažniau išgirdavau dainuojant. Vėliau dainuodavau prancūziškai, pasipuošusi močiutės siūtomis suknelėmis ir baltomis pirštinais. Tos pirštinais tarsi priaugo prie manęs ir daugeliui tapo įsimintinu ženkle. Žmonės vis klausdavo: „Evelina, o kur tavo pirštinais?“ Šiam konkursui visada ruošmės labai atsakingai ir viskas liko atmintyje nors praėjo nemažai laiko. Puikiai prisimenu visas dainas, ne tik tas, kurias dainavau finaluose. Jei reikėtų jas išvardinti, tai visas išvardinčiau nemirktelėjusi... Žinote, baimės neprisimenu. Mes buvome vaikai, o Dainų dainelė mums buvo didžiulė šventė, kurios laukėme su nekantrumu. Ta galimybė dainuoti su orkestru, o finale Operos ir baletų teatro scenoje buvo didžiausia dovana, kurios lauki ir stengiesi dėl to, kad tik ten pakliūtum. Iki šiol tie visi prisiminimai ir jaudulys išliko atmintyje. Tai nuostabus konkursas, kuris buvo su manimi viso mano augimo laikotarpiu... Dovanų diena taip pat buvo labai svarbi ir laukiama konkurso dalis. Dovanos buvo išties įspūdingos! Kaip šiandien prisimenu po kiekvieno turo gautas tas didžiules dėžes skanėstų. Per pirmąjį konkursą gavau slidinėjančią lėlytę – tai 1994 metais mes dar tokių nebuvo net per televizorių mačiusios. Grįžusi iš konkurso su ja pusę nakties žaidžiau... Vėliau kažkuriais metais gavau dviratį. Na, žinoma, vaikams dovanos visada išlieka ilgam atmintyje“.

Operos solistas **MERŪNAS VITULSKIS**, apie kurį BBC Music Magazine yra rašęs: „Vitulskis pradeda skambėti kaip jaunas L. Pavarotti“, šiandien gerai pažįstamas Lietuvai. Jis yra daugybės akcijų, labdaros renginių, palaikančių sergančiuosius ir juos gydančius, televizijos projektų, festivalių, koncertų dalyvis, dainuoja Lietuvos teatruose, turi kontraktus Šveicarijoje, Airijoje.

Su Merūnu pasikalbėjome telefonu: „Mano kelias į Muziką kostėsi kitaip, nei kitiems dainininkams. Aš mokiausi Kauno Vaižganto vidurinėje mokykloje ir dainuoti pradėjau septintoje klasėje, paskatintas muzikos mokytojos Giedrės Druskienės. Labai stengiausi praeiti visas Dainų dainelės atrankas kaip solistas, tačiau sustabdė mutacija – keitėsi balsas. Po mutacijos dainavau mokyklos mišriame ansamblyje, ir visi mes dainininkai mėgom repetuoti, bendrauti – tai buvo mūsų gyvenimo būdas. Atrankas praėjom kai berods buvau 10 klasėje 2000 metais. Prisimenu netgi kaip buvome pasipuošę: bordo skarelės, balti marškiniai ir juodos kelnės, bet dainos, kurią atlikome laureatų koncerte, neatsimenu. Dainų dainelėje konkuruoti su muzikos mokyklos mokiniais buvo mums, vidurinės mokyklos ansambliui, visai neparanku. Ir dar mūsų mokyklos mokiniai garsėjo žemiau vidutinio lygio mokymusi ir, beje, Šančių rajone nusikalstama veikla. Nors buvo įvesta sustiprinta muzika ir dailė,

mokinius buvo sunku motyvuoti ir sudominti menais. Mūsų ansamblio narius vienijo muzika.

Močiutė visad kviesdavo mane kartu sekti Dainų dainelę, klausėm, aptardavom dainininkų pasirodymus. Kai su ansambliu patekome į šį konkursą, mes laikėmės savo rate, saugojom balsus, nes kiti, ypač jau daugkartinės žvaigždės žinojo savo vertę. Mes jautėme didelę įtampą, nerimą, konkurenciją, televizijos galią, kad koncertas transliuojamas visai Lietuvai. Tai buvo didelis įspūdis ir atsakomybė: kaip man, rimtam bičiui su savais kompleksais, nenuvilti artimųjų, mokytojų ir gerai pasirodyti. Bijoju nusidainuoti, nes šešiese dainavome trimis balsais. Net skruostai įraudo, bet meilė muzikai nugalėjo. Dovanų neprisimenu, bet Dainų dainelės ženkliukas yra mano medalis, kaip nacionalinio lygio pasiekimas, stiprus pamatas ateičiai! Jautėmės lyg ant sparnų, net truputį sužvaigždėjome, kitaip „laikėme nugaras“, nes mes geriausi iš geriausiųjų!

Muzikos mokytoja mus labai palaike, po konkurso su ja pastatėme mokykloje miuziklą „Bremeno muzikantai“

Dar save bandžiau dailėje: vienerius metus piešti mokiausi Juozo Naujalio meno mokykloje, nes, matyt, trauką menui paveldėjau iš senelio, žymaus dailininko tapytojo – Aleksandro Vitulskio. Tuomet dainavau ir dailiokų chore, mėgau dainuoti miške, močiutei padėdamas skusti bulves. Tačiau norėjau dainuoti scenoje, su mokytoja Giedre sunkinti programą. Nesimokęs groti fortepijonu, nepakankamai turintis muzikinių žinių, po vidurinės mokyklos stojau į Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Kauno fakulteto parengiamuosius kursus. Buvo labai sunkus darbas. Tuomet dirigentas Stanislovas Čepinskis mano žinias įvertino taip: teorinės žinios – pirma klasė, dainavimas – kad ir iškart magistras! Visad geriausiais žodžiais prisimenu visus mokytojus, kurie mane kantriai vedė mokslo koridoriais ir savo vokalo pedagogą Joną Antanavičių.

Operos solistas, ruošiantis vaidmenis visuose Lietuvos muzikiniuose teatruose, dalyvaujantis įvairių žanrų projektuose, Tauragės muzikos festivalio meno vadovas **LIUDAS MIKALAUSKAS** rašo: „Dainų dainelės laureatu tapau 2004 m., būdamas dvyliktoku, ir šis bandymas laimėti buvo jau paskutinis. Iki lemtingojo laimėjimo teko eiti gan sunkų ir nesėkmingą kelią, kuris nebuvo toks sklandus kaip dabartinėms mano nuolatinėms scenos partnerėms: Onai Kolobovaitei, Evelinai Sašenko arba Vaidai Genytei. Mano pirmasis filmuojamas pasirodymas vyko 2000 metais, man esant jau 15 metų vaikinui. Tuo metu mano balsas dar nebuvo mutavęs, dainavau jauno berniuko diskantu – aukštu balsu. Likus savaitei iki pasirodymo Vilniuje, man staiga prasidėjo tokia stipri

balso mutacija, kad vos galėdavau be balso lūžio sakinį pasakyti. Dainininkai tuos balso šokčiojimus vadina „gaidžiais“. Visgi su Tauragės moksleivių kūrybos centro dainavimo mokytoju Romualdu Eiču nutarėme konkurse dalyvauti. Sakydavome: „juk mes kareiviai, kaip čia pasitraukti iš mūšio“. Bet su gamta nepakovosi, tad mano pirmasis filmavimasis televizijoje buvo visiškas fiasko. Taip nervinausi, kad temperatūra sukilo iki 38 laipsnių, nė kiek nepadėjo aplinkinių raminiai, vaistai bei sukylantis adrenalinas scenoje, kuriuo dabar itin dažnai pasitikiu. Pradėjau dainuoti ir nors dainavau tik vieną posmelį, paleidau net 7 itin „riebius gaidžius“. Siaubas! Galvojau, numirsiu iš gėdos, net ir šiandien negaliu ramiai šio įrašo žiūrėti. Tačiau labai norėjosi gauti tą padėkos už dalyvavimą Vilniaus ture raštą.

Visiškai ne laiku prasidėjusi mutacija baigėsi per vieną mėnesį, ir kai vyko Dainų dainelės laureatų koncertas, kuriame aš, žinoma, nedalyvavau, būčiau padainavęs jau ne berniuko, bet vyro balsu. Toks jau buvo tas mano kelias į Dainų dainelės olimpą. Kitą kartą po 2 metų mes su mokytoju R. Eičiu, jau ne tik su vyrišku pasiryžimu, bet ir vyriškais balsais bandėme užkariauti šį konkursą. Dainavau A. Bražinsko ir A. Baltakio „Ugnele“. Dar ir šiandien su malonumu paklausau to atlikimo. Gal šiek tiek per kuklus, tačiau jaučiau ir tikras mano dainavimas. Kuklumas, žinoma, nepadėjo konkuruoti su tais metais laureatėmis tapusiomis Evelina Sašenko, Ona Kolobovaite, Lina Gurina, Gabriele Vasiliauskaite, Justina Gringyte ir kitais šiandienos kolegomis, tad vėl pasitraukiau dvejiems metams laukti ir ruoštis iš naujo šturmuoti sostinę. Mano mokytojas nuvyko į Klaipėdos menų fakulteto biblioteką ir ten surado Figaro arijos iš W. A. Mozarto operos „Figaro vedybos“ senąjį leidimą, kuriame virš natų dar buvo surašytas lietuviškas vertimas. Ir nutarėm „griebti jautį už ragų“, pavergti Operos teatrą su operos arija. Pranyko tauragietiškas kuklumas, dirbome kasdien švarindami kiekvieną natą. Ir šiandien paklausęs įrašo, džiaugiuosi, kad mums pavyko pakankamai gerai pasiruošti. Pirmą kartą be jokių kliūčių, kaip tikras Figaro net nepastebėjau, kaip nuskriejau iki laureatų koncerto. Nors pamenu, kad ir šis pasirodymas neįvyko be šiokių tokių nesusipratimų. Dainuojant generalinėje repeticijoje, pianistas vertė antrą natų puslapį ir jam nukrito natos, tad iš klausos pagrojo ne tą, ką reikėjo, o aš neįstojau dainuoti. Kiek vėliau stengiausi pradėti dainavimą kitoje arijos vietoje, deja nepavyko. O generalinės repeticijos anuomet vykdavo su žiūrovais. Pilnutėlis operos teatras, aš pirmą kartą jame dainuoju ir niekaip negaliu įstoti. Padainavęs vos keletą pirmų taktų, likusius prastovėjau. Šiandien, turėdamas didelę scenos patirtį, būčiau vienaip ar kitaip išsisukęs, bet tada iš baimės apmiriau galvodamas: „kas per užburtas konkursas, kad man jame taip nesiseka...“. Tiesa,

pats koncertas įvyko „triumfalniai“! Kai padainavau teatre savo operos ariją, mokytojas sėdėjo salėje šalia televizijos operatoriaus, kuris filmuodamas tyliai pratarė: „na šitas čia ir pasiliks“. Taip ir nutiko. Šiuo metu Lietuvos nacionalinis operos ir baletų teatras yra mano pagrindinė darbovietė, kurioje jau parengiau ne vieną dešimtį vaidmenų, iš kurių buvo ir Figaras. Grįžęs į Tauragę jaučiausi kaip grįžęs iš kokios olimpiados. Visi laikraščiai rašė apie mokytoją ir mane, mokykloje sveikino direktorius, net keletas pirmųjų asmeninių interviu buvo išspausdinta vietinėje spaudoje. Muzikos mokykloje kabėjo padėka garbės lentoje. Tada buvo laikai, kai tapti Dainų dainelės laureatu regiono mieste buvo didelis įvykis. Aš tuo metu jau buvau dvyliktokas ir teko rinktis ar stoti į Universitetą, ar į Muzikos akademiją.

Dainavimo studijos man taip pat buvo sudėtingos, bet čia jau kita istorija. Žinau tik viena – Dainų dainelė man buvo ilgametis kelrodis, rodantis, kad greitai niekas nepasidaro, kad talento gali būti 5 procentai, o visa kita – ilgas ir sunkus nuolatinis darbas. Džiaugiuosi, kad suradau savo kelią, kuris yra man hobis, todėl nesijaučiu sunkiai dirbantis. Dainavimas yra mano gyvenimas ir nuolatinė kova, kurioje gera kovoti.

Renginių ir televizijos laidų vedėja, folkloro dainininkė ir atlikėja, etnomuzikologė **LORETA SUNGAILIENĖ (MUKAITĖ)** prisimena: „Dainų dainelės konkurse dalyvavau 1994 m. Mokiausi Palangos II-osios vidurinės mokyklos 11-oje klasėje, man buvo 17 metų. Konkurso vietiniam ir regiono turams ruošiausi savarankiškai, o pasirengti respublikiniam turui padėjo Palangos folkloro ansamblio „Mėguva“ vadovė Zita Baniulaityte. Gyvendama Palangoje lankiau šį folkloro ansamblį ir būtent jame buvau išmokusi daug liaudies dainų, įsisavinusi folklorinio dainavimo manierą, sau

pritardavau tradicinėmis žemaitiško tipo kanklėmis.

Respublikiniame konkurse atlikau Palangos krašto dainą „Ont vėina vingė“ (ją dainavau žemaitiškai) ir Mažosios Lietuvos regiono dainą „Miegužio noriu“ iš Liudviko Rėzos dainų rinkinio. Abi dainas kuo puikiau atsimečiau ir šiandien, pagal situaciją tai vieną, tai kitą įtraukiu į savo pasirodymus, edukacinius koncertus. Tuomet Dainų dainelės konkurse tradicine maniera atliekamos liaudies dainos buvo retenybė, o aš dainavau folkloriškai ir greta kitų solistų, savo kūrimus atlikusių akademine maniera, mano atliekamos dainos skambėjo kitaip. Tiesa, „Miegužio noriu“ dainavau sau pritardama kanklėmis, tad po skambios, improvizacijos laisve pasižymincios žemaitiškos dainos, lietuvininkų daina skambėjo subtiliai ir jautriai. Laureatų koncerte buvau paprašyta atlikti būtent Mažosios Lietuvos krašto dainą. Koncertas buvo ilgas, dviejų dalių, o mano daina – paskutinė, po jos visi laureatai džiaugsmingai traukė bendrą dainą O. Petersono „Himnas laisvei“.

Scenos baimės neįjaučiau, bet prieš pasirodymą jaudinausi, juolab, kad laureatų koncerte man jo reikėjo ilgai laukti... Tiek daug emocijų per visas tas dienas patyriau – ir konkurso, ir sostinės pažinimo išpūdziai, ir nauji draugai... Dainą

koncerto pabaigoje atlikau gražiai ir jautriai, bet po to Nacionalinio operos ir baletų teatro užkulisiuose jau nebesusivaldžiau ir pravirkau. Stovėjau didžiuliam laureatų būryje ir negalėjau dainuoti finalinės dainos... Ir dabar kartais po jautraus pasirodymo ar didesnės įtampos, patirtos scenoje, susijaudinu ir nubraukiu ašara.

Konkurse Dainų dainelė dalyvauti norėjau, labai norėjau. Mane palaikė ir nuolat skatino mano mama Danutė, o pasitikėjimo kaip atlikėjai suteikė ir vertingi vadovės Zitės patarimai. Prieš tampant laureate, man buvo tekę dalyvauti atrankiniuose konkurso turuose, dainuojant Kretingos muzikos mokyklos ansamblyje. Dukart dalyvavome regioniniame ture, o į respublikinį nepatekome. Nusprendusi konkurse dalyvauti kaip solistė, buvau sau išsikėlusį tikslą dainuoti liaudies dainas kuo autentiškiau, kokybiškiau ir nuoširdžiau. Kai supratau, kad man tai pavyksta ir mano atliekamos tradicinės dainos skamba įtaigiai, norėjau konkurse išsilaikyti iki pat finalo. Sužinojusi komisijos balus – solistų kategorijoje buvau antroji po aukščiausią įvertinimą gavusios dabar žymios operos solistės Aušrinės Stundytės – jaučiausi nepaprastai laiminga ir įvertinta. Tuomet supratau, kad galiu ir turėti dainuoti liaudies dainas scenoje ir tokiu būdu atskleisti jų grožį, vertę, gelmę. Tai darau iki šiol, savo vaikus ir savo „Virvytės“ ansamblicius mokinu pajauti liaudies dainą ir perteikti ją klausytojams, įtraukti juos į dainos istoriją, leisti pajauti liaudies dainos galią.

Daug saldžių dovanų gavau! Saldainių, šokolado gamintojai (berods, „Karūna“) tuomet buvo pagrindiniai rėmėjai, tad dovanos buvo labai saldžios :). Brangiausia dovana buvo, žinoma, išpūdziai ir įvertinimas, kuris ilgam užfiksuotas laureato diplome – išsaugojau jį. Po Dainų dainelės konkurso gavau dar vieną išpūdingą dovaną: vienas talentingas Žemaitijos medžio drožėjas man išdrožė medinį suvenyrą, kuriame yra tekstas: „Dainų dainelė 1994“ laureatė Loreta Mukaitė“.

Prieš kalbantis su **DONATU MONTVYDU**, Wikipedia svetainėje pastebėjau tokį įrašą: „Pirmąją pergalę muzikos padangėje D. Motvydas pasiekė būdamas šešerių metų amžiaus ir, atlikęs dainą „Aš kiškėlis mažas“, tapo konkurso „Dainų dainelė“ laureatu.“ Tai labai gražu, kad greta savo nuopelnų, 2 kartus atstovaujant Lietuvai Eurovizijos dainų konkurse, jis pamini konkursą Dainų dainelė.

Prisimindamas Dainų dainelės laureatų koncertą, jis pasakojo, kad ne vienoje repeticijoje buvo surepetuota taip: pasipuošęs kiškiuku su tikra uodegyte, Donatas vedinas koncertmeisterės įeina į sceną, nusilenkia ir atsistoja savo vietoje, koncertmeisterė ant fortepijono padeda kiškio karūną. Tą karūną prieš daina Donatas turi užsidėti. Tačiau Vilniaus „Aušrelės“ darželio ugdytinis taip jaudinosi, kad viskas pasisektų, kad įėjęs į Operos ir baletų teatro sceną ir pamatęs Lietuvos televizijos filmavo kameras, pasimetė. Koncertmeisteri teko pakilti iš savo vietos ir Donatui uždėti kiškio karūną. Kaip jis atliko tą dainelę, nelabai prisimena. Dar turi išlaikęs kiškėlio vaizdo įrašą: „Jaučiausi labai svarbus dainininkas ir įspūdziai, aplinkinių dėmesys

įžiebė meilės kibirkštį Muzikai. Tas didingas jausmas apėmė ir norą dainuoti, ir didžiulę sceninę baimę, jaudulį. To jausmo niekad nepamiršiu. Padainavęs dar dovanų gavau gal saldinius, knygą... nelabai prisimenu. Tėveliai džiaugėsi ir didžiavosi manimi, po šventės Teatre nuėjome į Pieno barą (tuomet Vilniaus Rotušės aikštėje esantį žymų barą buvo pamėgę ne tik vaikai), kur valgiau dieviškai skanią žele su grietinėlę ir ant viršaus tarkuotu šokoladu. O kai grįžau į darželį, visi gyrė, džiaugėsi ir didžiavosi tarsi mano laimėjimas būrų visų mūsų bendra pergalė. Labai gerai atsimečiau tą atmosferą ir sutikimą!

Vėliau reikėjo daug laiko, kad išsiaiškintčiau, save suprasčiau, kas man patinka. Mano dūšėlė labai kukli, drovi, todėl reikėjo labai pasiruošti tolesniam dainavimo keliui.“

Lietuvos operos ir baletų teatro solistė, kamerinių koncertų ir stambios formos kūrybinių solinių partijų atlikėja, pelniusi Auksinio scenos kryžiaus apdovanojimą, **REGINA ŠILINSKAITĖ** pasakoja: „Jeigu kalbėti apie mano vaikystės ir jaunystės metus, praleistus Molėtų vidurinėje mokykloje, tai pirmiausia turiu kalbėti apie Dainų dainelę.

Nuo ketvirtos klasės buvau su Dainų dainele. Visada Dainų dainelė. Nes ji vykdavo kas dvejus metus. Išsinišius ruošimasis atrankoms ir, sėkmingai jas praėjus, ruošimasis vykti į Vilnių. Jaudulys, nerimas, nes dažniausiai skaudėdavo gerklę arba būdavo vis koks nors trukdis. Mokytojos Stasės Skurulskienės reiklumas, maksimalizmas, perfekcionizmas lydėjo iki vienuoliktos klasės. Buvo nuostabu. Esu jai dėkinga.

Visa šeima laukdavo sekmadieninių transliacijų per televiziją.

Sovietinio laikotarpio televizija nebuvo turtinga geromis laidomis, todėl Dainų dainelę

žiūrėjo visi. Sekmadieninės transliacijos buvo prikaustę prie nedidelių, nespalvotų ekranų ne vieną šeimą. Turiu pastebėti, kad ne visi turėjo televizorius namuose. Tai Molėtų miestelio kaimynai būdami labai draugiški ir bendraujantys rinkdavosi draugėn. Visi domėjosi, visi diskutavo, visi spėliojo, kas bus publikos numylėtieji, kas bus laureatai ir dainuos Operos teatre.

Pasirodymams būtina buvo pasipuošti tik mokyklinėmis uniformomis. Vienintelis dalykas kuo galėdavome išsiskirti tai „kalnieriukai“ (baltos apykaklės) ir kaspiniai plaukuose. Po filmavimų Balio Dvariono muzikos mokykloje, kurioje dabar dirbu dainavimo mokytoja, grįždavom, rodos, kitokie. Nufilmuodavo, o rodydavo gal net po kelių savaičių. O taip norėdavosi pasipuošti ir jau tuojau pat priimti draugų ir artimųjų komplimentus. Juk jeigu jau patekai į televizijos turą – tai didelis pasiekimas.

Laureatų rezultatų tekdavo laukti irgi ilgokai. Nebepamenu kiek, bet tada atrodė amžinybė.

Būdama septintoje klasėje, kiek pamenu, nepatekau į filmavimų turą, bet devintoje jau dalyvavome kaip merginų trio. Mokytoja labai tikėjosi, kad aš kaip solistė praeisiu visas atrankas, nes dainavau Balio Dvariono „Žvaigždutę“. Man tuomet atrodė, kad tikrai gerai dainavau. Buvo papildoma atranka. Tuometinis komisijos pirmininkas, deja, manęs nepraleido, nors daug komplimentų prižarstė. Nusivylimas, ašaros ir pasižadėjimas daugiau niekada nebedainuoti.

Po dviejų metų, jau mes dainavome Operos teatre: ne tik su merginų kvartetu, kuris pritarė Vaidai Genytei, bet padainavau ir kaip solistė.

Stulbino teatro grožis, dydis ir klaidumas, bet nuvyllė komisijos atrinkta daina. Savo konkursinėje programoje dainavau nepaprastai unikalią jaunos kompozitorės dainą, pritariant

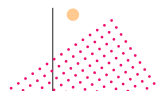
smuikui. Labai norėjau ją atlikti ir teatro scenoje. Deja, kažkodėl atrinko Sovietų sąjungos tautos dainą. Tokie buvo reikalavimai. Turėjo konkurse skambėti ir tokios dainos. Man ta daina buvo tiesiog klaidi – ukrainiečių liaudies daina „Ty zh mene pidmanula, Ty zh mene pidvela“ („Tu mane apgavai, Tu mane pavedei“). Tokia buvo gėda. Atrodė, visi dainuoja puikias dainas, aš viena tik tokia nuskriausta... Bet laimė stovėti didelėje operos teatro scenoje viską atpirko. Salė atrodė neapsakomo dydžio, o aš tokia mažytė. Tyliai daviau sau įžadus, jeigu pavyks įstoti į Konservatoriją, tikrai čia dainuosiu.

Dalyvaudama laureatų koncerte jaučiausi pamaloninta, laiminga ir tikrai išskirtinė. Ar dabar kas gali įsivaizduoti, kad dėl dalyvavimo Dainų dainelės laureatų koncerte Operos teatre būtų atleistas nuo valstybinio egzamino? O mes buvome atleisti. Ir kai visi ruošėsi lietuvių kalbos Valstybiniam brandos egzaminui, mes krakmolinom savo kalnieriukus ir lavinom balselius...“

Šiandien žinoma kompozitorė Lietuvoje ir užsienyje, ypač JAV, parašiusi daug kūrybinių dainų švenčių repertuarui, dramos ir muzikiniams teatrams, nemažai muzikos ir vaikams, **NIJOLĖ SINKEVIČIŪTĖ** dabar Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Klaipėdos fakultete Teatro katedroje dėsto scenos ritmiką ir aktorinį dainavimą. Ji rašo: „pabandyčiau pasidalinti savo atsiminimais apie Pirmąją Dainų dainelę. Tiesa sakant, suprantame, kad praėjo geriau neskaičiuoti kiek daug metų, tai tie įspūdziai nėra skaitlingi...“

Dainų dainelėje dalyvavau būdama 18 metų, Kapsuko (dabar Marijampolė) antros vidurinės mokyklos abiturientė. Nuo aštuntos klasės buvau sukūrusi tokį klasiškių ir bendraamžių merginų ansamblį, net neatsimečiau kokių tikslu, bet manau, kad mane paskatino ir palaimino tėtis – muzikos

mokytojas ir dirigentas Stasys Sinkevičius. Gal jis pastebėjo mano polinkį telkti žmones kokiam nors muzikiniam reikalui. Mes dainuodavom įvairiausių žanrų dainas, dažniausiai pačios aranžuodavome konkrečiam kolektyvui. Ir žinoma, kad Tėtis padėjo pasiruošti ir padėjo paskutinį kokybinį tašką.

Visą tą perklausų ir atrankų kelią iki finalo prisimenu kaip labai nuotaikingą, įdomų, gausų naujų pažinčių ir profesionalių muzikų dėmesio. O finale mes atlikom kompozitoriaus Felikso Bajoro „Vakaro godos“. Jei gerai atsimenu, tai buvo autoriaus sukurta daina solistui, kurią aš turėjau drąsos ir įžūlumo (!) aranžuoti keturiems balsams. Tikėkimės, kad Bajoras niekad apie tai nesužinojo :) Aš pati dainai ir akompanavau.

Kaip žmogus, vėliau mažiausiai tūkstantį kartų žengęs į sceną, jau nebeatsiminsiu kaip jautėmės pirmuosius kartus. Logiška būtų manyti, kad, žinoma, visos turbūt labai jaudinomės. Ir nors buvom labai jaunos, bet supratom ir nujautėm kad dalyvaujam istoriniame įvykyje: juk tapome pirmosios Dainų dainelės laureatėmis!

Irena Didžiulienė: Žiūriu į Jūsų ansamblio – Dainų dainelės laureato nuotrauką ir kyla klausimas: Ar ta lėlytė ant peties yra gauta Dainų dainelės dovana, ar Jūsų kolektyvo talismanas?

Nijolė Sinkevičiūtė: O kad aš prisiminčiau :) Lyg tai gavom dovanų kartu su tais narcizais, kuriuos laikome rankose. Ar aš kaip vadovė gavau, nepamenu. Žinau, kad kai buvom susitikę po kokių 10 metų, tai lyg tai ta lėlytė irgi dalyvavo :)

JUSTINAS LAPATINSKAS, dainininkas, televizijos projektų bei realybės šou dalyvis, Vilniaus kolegijos Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto Scenos meno katedros lektorius, tuomet man, konkurso prodiuseri, dovanojo savo pirmąją kompaktinę plokštelę, kurią pats ir apipavidalino. Ir šiandien prisimenu, kaip tai man buvo jautru ir nuoširdu! Aš didžiavausi tokiu jaunuolio dėmesiu! Rengiant šį leidinį, kalbintas Justinas įteiktos dovanos

neprisiminė ir juokavo, kad pačiam smalsu būtų pasiklausyti tos kompaktinės plokštelės ir įvertinti, kiek natų pataikė. O prisimindamas konkursą, jis parašė: „Konkursas Dainų dainelė palydėjo į didžiąją sceną ne vieną Lietuvos atlikėją. Ne išimtis ir aš. Pamenu, kad nuo vaikystės dainavau daug: besimokindamas Druskininkų M. K. Čiurlionio muzikos mokyklą dainavau ansambliuose, chore. Net negalvojau, kad galėčiau būti solistu. Taip sutapo, kad baigiant Akordeono klasę prasidėjo balso mutacija ir dainavimą atidėjau į šalį.“

Į vidurinę mokyklą atėjus naujai muzikos mokytojai Ronatai Balkaitienei, viskas prasidėjo iš naujo. Jai esu dėkingas už savo likimą. Per dvejus metus teko prisiminti dainavimą ansamblyje ir mokyti kaip tai daryti vienam. Jei ne mokytojos noras mane paruošti Dainų dainei, ko gero nebūčiau išdrįšęs... Keturiolikos metų pradėjęs muzikuoti kaip silpnas vokalistas, per dvejus metus pasiruošiau konkursui ir tapau konkurso laureatu!

Keisčiausia, kad sunkiausia atranka man buvo Druskininkuose. Tikrai labai labai bijojau

dainuoti saviems. Visada atsiminsiu tą jaudulį ir kad per plauką gavau leidimą vykti į tolimesnę atranką. Konkurse atlikau dvi dainas: lietuvių liaudies dainą ir Louis Armstrong „That a wonderfull world“, kaip tik pastaroji daina ir atvedė mane iki konkurso finalo.

Visada atsiminsiu kaip konkurso finale jaudinausi prieš užlipdamas į Operos ir baletų teatro sceną. Viskas vyko kaip gerame filme: iš tamsos pro orkestrą žengia vaikinai su kiek per dideliu kostiumu... pamenu kaip akino šviesos... kaip bijojau nukristi, suklypti...tikrai nieko nemačiau ... Kažkoks keistas dėdė laiko lazdelę... jo rankoms pajudėjus viskas prasideda: orkestras užgroja ir pajuntu, kad tai yra tai, ką norėčiau gyvenime daryti... pajutau atsipalaidavęs, pakylėtas, kad dainuoti bus lengva ir viskas nuo tos akimirkos bus tik geriau... Dainų dainelė padėjo pajusti savo pašaukimą. Tada žengiau ryžtingą žingsnį link dainavimo.

Taip ir neteko daugiau dainuoti šiame konkurse, nes reikėjo ruošti valstybiniam brandos egzaminams... Tai buvo vienintelis pasirodymas Operos ir baletų teatre. Bet tikiu, kad dar daug kas bus ateityje... Geriausia dovana buvo scena, o Dainų dainelės dovanėlės neprisimenu...

Dainininkė, renginių organizatorė **AURELIJA ČIŽAUSKAITĖ** prisimena: „Iš penkiasdešimties Dainų dainelės gyvavimo metų net dešimtį metų augau kartu su ja... „augau“ gal kiek neteisingas pasakymas, nes vis dar augu ir šiandien, dukrai Gabrielei sėkmingai dalyvaujant šiame ir kituose konkursuose.“

Šiandien konkursų mūsų šalyje yra daug: tereikia užsiregistruoti ir praėti atrankas. Augant Gabrielei, renkamės profesionalesnius konkursus, ir, jei organizatoriai neužtikrina konkurso kokybės, antrą kartą ten negrįžtame. Tuomet, kai aš dalyvavau, Dainų dainelės konkursas buvo vienintelis

toks ypatingas, profesionalus. Vaikui tapti laureatu, dainuoti Operos baleto teatre, būti rodomam per nacionalinę televiziją buvo neapsakomai garbinga. Matyt todėl ir šiandien konkursas turi išskirtinę vietą mano širdyje, prisiminimuose.

Laureate tapau visus penkis kartus, tiek, kiek kartų dalyvavau. Atsimenu, buvo paauglystės laikotarpis ir teko dainuoti liaudies dainą „Pamylėjau vakar, pamylėjau šiandien...“. Buvo labai gėda dainuoti ir visai priešinausi. Šiandien gi juokas ima... o štai 12 klasėje Operos ir baleto teatre rengiantis laureatų koncertui repetuojant kompozitoriaus Vytauto Juozapaičio dainą „Pažadink širdį“ teko pakovoti, kad daina nebūtų trumpinama. Kartu su mokytoja Loreta Stankuviene įsikirščiavome iki ultimatumo – arba atliksiu visą dainą, arba iš viso neisiu į sceną. Šiandien ir gėda prisiminti sustabdytą repeticiją, nuščiuvusią aplinką, tačiau tuo metu, Lietuvoje tapus penkis kartus laureate, su mokytoja žinojome, kad šešto karto nebebus, kad nebeteks mėgautis garbe dainuoti akompanuojant Lengvosios muzikos orkestrui bei improvizuojant maestro Povilui Jaraminui.

Mano a. a. Mama visad buvo šalia. Ji jaunystėje atvykusi iš Luokės bandė stoti į Valstybinę konservatoriją (dabartinę Lietuvos muzikos ir teatro akademiją), tačiau, kaip ji sako, „duryš buvo per sunkios“. Man gi likimas buvo ir yra dosnesnis. Pirmąsias scenines sukneles siuvo Mama. Prisimenu man 6 klasės mokinėi pasiuvo mėlyną suknelę su balta liemene ir iš Švedijos parvežė pirmuosius mėlynus odinius batelius „ant kulniuko“. Jaučiausi tokia ypatingai laiminga. Prisimenu, kad visada iš konkurso parsiveždavau saldainių dėžę – ir su visa klase puotaudavome. Ir ne tik klasė, bet visa mokykla šventiškai mane sutikdavo. Toks jausmas, kad laureato vardas buvo skirtas ne tik man, mokytojai Loretai, bet ir mokyklai, Šiauliams. Buvome pagerbiami miesto mero, spauda, vietinė televizija rengė laureatų interviu. O aš tas dideles saldainių dėžes ir dabar dar kelias išsaugojau, nors be saldainių...

Esu absoliučiai dėkinga mano dainavimo mokytojai Loretai Stankuvienei, kuriai buvau pirmoji mokinė. O kai dukrai Gabrielei sukako treji metukai, ji pradėjo savo dainavimo pamokas toje pačioje klasėje pas tą pačią mokytoją Loretą ir jau šešerių metukų tapo Dainų dainelės laureate. Tai – ypatinga. Tarytum gyvenimo ciklas... Prisimenu, kai su šešiamete turėjome vykti į konkurso turą Vilniuje, LRT, prasidėjo pandemija. Gavome žinutę, kad uždraudžiami filmavimai. Dėl to buvo labai apmaudu už visus Dainų dainelės pasirengusius dainininkus ir jų pedagogus. Nebuvo aišku, ar dar vyks šis konkursas... Nekantriai laukėme žinių... Po kurio laiko konkursas buvo atnaujintas, vykome į filmavimus ir Gabrielė tapo laureate. Tada ji gavo dovanų paspirtuką... Ir dabar su Gabriele tyrinėjame išsaugotus mūsų Dainų dainelės lankstinukus, programėles, straipsnius, nuotraukas... Labai gera prisiminti...

Gabrielė turi išskirtinę galimybę mane praaugti ne tik dainuojant, bet ir šokant, nes ji

lanko baleto pamokas Operos ir baleto teatre ir jau praėjusį gruodį šoko balete Spragtukas. Tad esame laimingos, ypatingai mylinčios Dainų dainelę, abi laureatės! Linkime Dainų dainelei gyvuoti dar daug daug metų, kad ugdytų meilę Muzikai amžinai. Dainų dainelė yra daugiau nei konkursas...“.

2004-aisiais konkurse laureato vardą pelnė **DOVILĖ FILMANAVIČIŪTĖ**, šiandien žinoma kaip atlikėja ir komunikacijos specialistė. Tuomet ji atliko Jurgos ariją iš V. Ganelino miuziklo „Velnio nuotaka“. Prieš savo didįjį pasirodymą konkurse, Dovilė kalbėjo „Dainų dainelė man buvo niekas, kol aš į ją neatėjau savo mieste. Bet dabar Dainų dainelė yra įkvėpimas, pasididžiavimas ir sekimas kažko daugiau. Esu dalyvavusi TV laidoje „Krašto garbė“: mane žino visa Lietuva, bet tuo nesididžiuoju, nes sunku gyventi ir nenoriu ateityje dirbti televizijoje, ko prieš tai labai norėjau... Dainų dainelėje gal bus lengviau vien dėl to, kad visi žino, jog aš dainuoju, o kad turiu aukštą intelektą – ne visi žino“. Po konkurso Dovilė drąsiai man išreiškė, kad reikia keisti Dainų dainelę – ir išsyk ją pakviečiau vesti televizijos siužetus tarp Dainų dainelės konkursų rengiamai laidai „Mažųjų žvaigždžių valanda“. Dabar Dovilė Filmanavičiūtė prisimena: „Mokiausi Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos klasėje, tad man buvo 16–17 metų. Su mylima muzikos mokytoja Dalia Baniuliene konkursui parengėme Jurgos ariją iš V. Ganelino miuziklo „Baltaragio malūnas“, F. Sinatros „New York, New York“ ir liaudiškąją „Sėdžiu po langeliu“. Šios dainos lydi mane ir šiandien ir dar vis tenka padainuoti. Jaudinausi taip, kad iki šios akimirkos prisimenu kažkieno duotą patarimą – prieš išeidama į sceną giliai pakvėpuok ir jaudulys sumažės. Man, kaimo vaikui, Dainų dainelė tapo langu į pasaulį. Jos dėka ne tik visą gyvenimą esu lydima Jos Didenybės Muzikos. Aš vis dar sutinku

žmonių iš Dainų dainelės koridorių, su kai kuriais palaikau ir artimesnį ryšį. Ir dar – šis konkursas man tapo nuostabiu tramplinu į LRT televiziją, kai buvau pakviesta vesti laidą „Mažųjų žvaigždžių valanda“. Scena, TV eteris tapo nepamainomais mano suaugėliško gyvenimo atributais, o Dainų dainelė taip ir liko vertybine kryptimi, išsipildžiusia svajone, gražiu sapnu. Kai kalbu apie Dainų dainelę, nuolat šypsau ir jaučiu tą malonią šilumą krūtinėje“.

Pirmosios Dainų dainelės diplomantė, vėliau konkurso vedėja, teatro ir kino aktorė **ILONA BALSYTĖ** pasakojo: „aš iš tiesų, kai pradėjau kalbėti, pradėjau ir dainuoti. Daržely turėjau tokią privilegiją: kai kiti vaikai bėgdavo į lauką ar eidavo miego, mano pirmoji muzikos vadovė Anusauskienė, mūsų pianisto, džiazio muzikanto Artūro Anusausko, su kuriuo kartu lankėm darželį, mama, kviesdavo mokyti dainų ir mane paruošdavo šventėm. Vėliau lankiau ir muzikos mokyklą, bet labiausiai mano muzikos pasirinkimą įtakojo Šiaulių 12 vidurinė mokykla, turinti muzikos klases. Tuometinėje Sovietų sąjungoje buvo mokyklos su sustiprinta matematika, anglų kalba, tačiau su sustiprinta muzika buvo tik dvi tokios mokyklos. Lietuvoje mūsų mokykla buvo vienintelė tokia, kuriai atsidarius atėjau į pirmą klasę. Turėjau laikyti muzikos stojamąjį egzaminą. Muzikos buvo penkios pamokos per savaitę, buvo solinio ir ansamblinio dainavimo pamokos. Mokiniai labai aktyviai ir gausiai dalyvavo Dainų dainelėje. 1974 m. aš buvau trečioje klasėje, kai prasidėjo šis didelis televizijos projektas. Dainavau mergaičių kvintete ir duetu su klasioku. Ir mes visi su mokytoja Lygutiene, parengusia mus konkursui, važiavome į Vilnių, Lietuvos televizijos studiją. Tas dainavimas duetu turėjo būti mano pagrindinis pasirodymas, bet mano partneris susirgo ir dainavau tik ansamblyje. Tuomet nebuvo laureatų koncerto, mus apdovanojo

diplomais. Po to kas antrus metus važiuovome į Vilnių ir dainavome visuose konkursuose, net gi iki 11 klasės, nors ir ne visuose konkursuose tapdavome laureatais.

Septintoje klasėje dainavau ir ansamblyje, ir duetu su Jūrate Deveikyte, kuri dabar yra pianistė ir dirba VU Šiaulių akademijoje. Mūsų duetas buvo išrinktas geriausiu. Kompozitorius Mikas Vaitkevičius buvo sukūręs naują dainą „Aš mėlynakė, aš rasa“ ir jis priėjęs mums sako: „man labai patiko Jūsų duetas ir norėčiau, kad padainuotumėte mano naują dainą“. Ir jau kitoje Dainų dainelėje atlikome šią dainą. Žinoma, M. Vaitkevičiaus daina iki tol skambėjo ne kartą, bet mums buvo labai svarbus kompozitoriaus įvertinimas. Mes gaudavom konkurso medalius, maišus dovanų, saldainių, bet atminty išliko tarptautinė stovykla. Mat, po Dainų dainelės mus atrinko į tarptautinę stovyklą Bulgarijoje. Tuomet Lietuvai atstovavo 10 vaikų: dailininkai, šokėjai, o mudvi buvom dainininkės. Pirmą kartą teko išvykti į užsienį, kurioje bendravom su ispanais, portugalais, marokiečiais, kipriečiais, kanadiečiais. Dar, pamenu, mane išrinko Lietuvos delegacijos prezidentė, turėjau vertėją ir pažinome kitą pasaulį, esantį „už sienos“. Buvo įspūdinga kelionė.

Daug metų pagrindiniais konkurso dalyviais buvo Šiaulių miesto mūsų mokyklos mokiniai: kaskart į Dainų dainelę važiuodavo 5-7 atlikėjai ar kolektyvai, konkurse dainavo aukštesnės klasės mokinė Gintarė Skėrytė. Prisimenu, kai buvau 10 klasėje, mokykloje buvo incidentas prieš valdžią ir KGB (saugumo) vyrai ilgais paltais visus kalbino, klausinėjo, aiškinosi incidento organizatorius. Vyresniems siūlė pasirašyti bendradarbiavimo lapus - ir man siūlė, bet aš drąsiai atsakiau: „tikrai ne“. Kažkas pasirašė ir įdavė porą draugų... KGB nurodė konkurso Dainų dainelė organizatoriams sumažinti kvotas mūsų mokyklai, neleido mokyklos chorui dalyvauti konkursuose: „jei yra problemų su KGB, tai tokioje blogoje mokykloje negali būti gerų

atlikėjų“. Labai tuo piktinomės... Mūsų pagrindinis Dainų dainelės dainininkų mokytojas Juozas Lygutas buvo labai liūdnas.

Vienuoliktoje klasėje dėl balso stygų ligos negalėjau dainuoti kaip solistė, bet dainavau merginų ansamblyje. Labai buvo liūdna, nes buvo man paskutinė Dainų dainelė. Visą vasarą gydžiausi ir nusprendžiau stoti į aktorinį, supratusi, kad dainininke būti negaliu. Tarsi aktoriumi reikės mažiau balso (juokiasi). Aš įstojau į aktorinį, bet su sąlyga, kad išgydysiu balsą. Daug gydžiausi, tad dabar galiu koncertuoti, dainuoti, dalyvauju TV projekte „Kaukės“. Jeigu taip nebūtų nutikę su mano stygom, mano gyvenimas turbūt kitaip būtų susiklostęs.

Vienais metais su Vytautu Kernagiu vedėme Dainų dainelę! kuri man labai svarbi, brangi, jaučiau stiprią nostalgiją. Tuomet labai jaudinausi. Nors buvau vedusi ne vieną renginį, bet Dainų dainelė buvo ypatingas jausmas ir džiaugsmas. Aš norėjau atrodyti kitaip: turėjau būti garbanotais plaukais, vasariška suknele. Norėjosi suteikti Dainų dainelei lengvumo. Sovietiniais laikais kliuvo akademinis, žinių vedėjų sausas vedimas, lediniu balsu pranešant dalyvio, mokytojo pavardes

ir dainą – toks ir ne kitoks buvo diktoriaus darbo stilius. Išgirdus pranešimą apie mano pasirodymą atrodydavo, kad mane, jaunąjį dainininką visą sukausto. Mus su Vytautu ir pakvietė dėl to, kad kažkaip kitaip suskambėtų Dainų dainelė. Vytas pasiūlė, kad išeičiau pas vaikus į salę ir padainuotume jo aranžuotą dainą „Du gaideliai“, paskui koncerto finale truputį kitokią nei įprastai - Ginto Abariaus „Palaimink, Dieve, mus, Lietuvos vaikus“. Todėl ir įvaizdžio norėjosi kitokio, neoficialaus, lengvo, vaikams artimo, jaukaus pakalbėjimo. Dabar Dainų dainelė įdomi, šneki, laisva, šiuolaikiška...“

Dainų dainelės vedėjų buvo daug: pirmojo konkurso – du moksleiviai, kurie dabar žymūs teatrologė Ramunė Marcinkevičiūtė ir fizikas Artūras Medonis, vėliau – Angelė Kiliuvienė ir Laimutis Sėdžius, Bernadeta Lukošiuūtė ir Romualdas Smalstys, Ilona Balsytė ir Vytautas Kernagis, Agnė Sunklodaitė ir Arūnas Varnas, Gediminas Storpirštis, Andrius Bialobžeskis, Paulius Skučas, Jurgis Brūzga, Sigita Stankevičiūtė, Ona Kolobovaitė, Ignas Andriukevičius, Raminta Naujanytė, Gerūta Griniūtė ir Ignas Krupavičius. Visi jie kūrė konkurso aplinką tokią, kad dalyviai kuo geriau jaustųsi. Net penkerias Dainų daineles **IGNAS KRUPAVIČIUS** pasitikdavo ir atsivesdavo vaikus į sceną. Jis atsimena: „Didžiausias Dainų dainelės variklis yra tai, kad konkursas jungia kartas. Buvo metas, kai dainavo vaikai, vėliau tapus jiems tėveliais, dainavo jų vaikai, dabar dainuoja anūikai – ir ši grandinė nenutrūks. Dainų dainelė – tai didelė šeima, kuri vis gausėja, o giminės laukia šeimų atžalų pasirodymo scenoje. Šis konkursas vienija visą Lietuvą, visas šeimoms! Prasidėjus karui Ukrainoje, mes skleidžiame taikos žinutę ir vaikų dainas siunčiame ten, kur jų dabar labiausiai reikia. Dainų dainelė – tai įkvėpimas, kurio reikia ir kai linksma, ir kai liūdna.

Pamenu vieną merginų ansamblį, kurį kalbinau: viena jų nori būti policijos pareigūne, kita – mokytoja, trečia – gydytoja. Scenoje – gražus ir šviesus jaunimas, kuris toliau stovės ir gins mūsų laisvę.

Jaudulys konkurse yra dažnas svečias, tačiau tai Dainų dainelę ir puošia. Pasakymas jaunam dainininkui „atsipalaiduok, nesijaudink“ dažniausiai neveikia. Vaikui sakome: „nepaisant to, kad tai yra konkursas, jis – ne paskutinis tavo žingsnis. Dainų dainelė – tai ir šventė, ir šansas. Jeigu mes nesusitiksime laureatų koncerte Nacionaliniame operos ir baleto teatre, mes su tavimi susitiksime kitose scenose.“

Dainų dainelė – tai mūsų širdies dalis, gyva legenda, kurią mums rašo kaskart nauja vaikų ir moksleivių karta bei jų mokytojai.

Šiomet konkursas žengia į naują dešimtmetį: raktelis pasisuko, jubiliejinės Dainų dainelės vartai atsivėrė: „Laba diena visiems mylintiems Dainų dainelė!“

Pasikinkęs jauną vėją,
Vėtrą šaunią apkabinęs,
Leidžiuos per padangių plynės
Su pavasariu lenktyniais.

Gulbės - kelią!
Gervės - kelią!
Debesų keliu didžiuoju
Aš važiuoju.

Mano skraistė lengvo rūko
Plasta padangėj ištikus.
Mano vėtra kai padūko -
Išsislapstė žvaigždės visos,
Mėnuo nuo dangaus paspruko.

Kas man vėtrą paviliotų?
Kas man vėją pažabotų?
Debesų keliu didžiuoju
Tik aš vienas tevažiuoju...

Lik, pavasari, tarp pievų!
Gaudyk savo varles, sliekus...
Paukštės ilstančios, - sudievu!
Aš pralenkiau ir palieku.
(Kazys Binkis. Vėjavaiškis)

„Tai gražiai mane augino
Laukas, pieva, kelias, upė,
Tai gražiai už rankos vedė
Vasaros diena ilga.
Tai gražiai lingavo girios,
Uogų ir gegučių pilnos,
Tai gražiai saulutė leidos,
Atilsėlį nešdama.
Tai gražiai skambėjo žodžiai:
Laukas, pieva, kelias, upė.
Tai gražiai iš jų išaugo
Vienas žodis – LIETUVA!“

(Justinas Marcinkevičius)

*SU ĶUBILIEĶUMI, MIĒLA MŪSŪ
DAIŅU DAIŅĒLĒ!*

Sudarytoja
Irena Didžiulienė

Konsultantas
Žilvinas Meškuotis

Dizainerė ir maketuotoja
Rūta Valujevičienė

Naudotos fotografijos iš LRT archyvo ir Nacionalinė Mikalojaus Konstantino Čiurlionio menų mokyklos fondų
Rimanto Kaukėno paramos grupės (A.Grigorian nuotrauka)

Raimundo Adžgausko (E. Sašenko nuotrauka)

Martyno Aleksos (R. Karpio nuotrauka)

Petra Baratovos (A. Stundytės nuotrauka)

Frans Jansen (M. Gražinytės nuotrauka)

Vytauto Suslavičiaus (D. Pulausko nuotrauka)

Rolando Parafinavičiaus (A. Čižauskaitės nuotrauka)

Ugnės Petrauskaitės (L. Sungailienės nuotrauka)

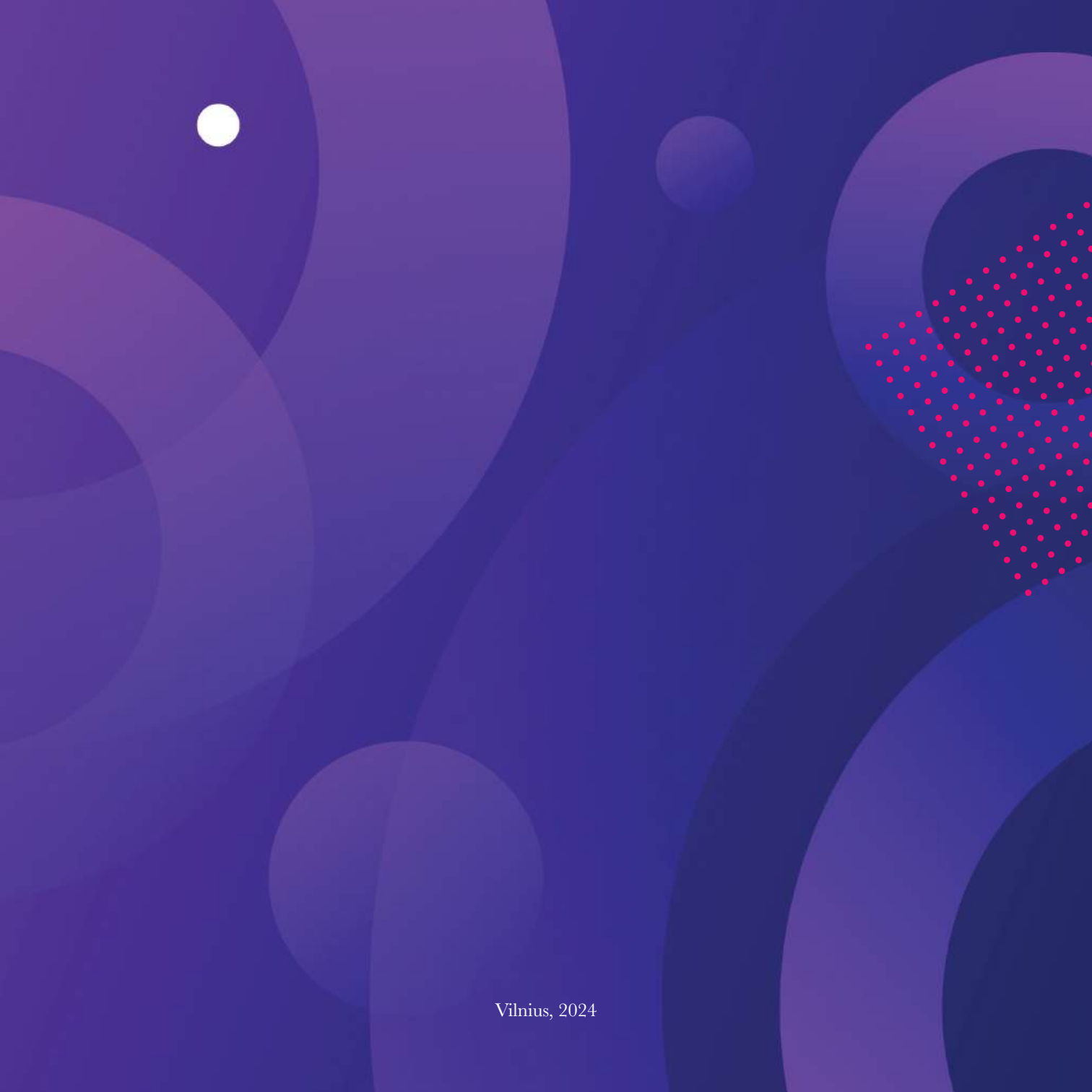
Aurelijus Tumulevičius (J. Lapatinskas nuotrauka)

Tommy Ga-Ken Wan (J. Gringytės nuotrauka)

Ir asmeninių archyvų

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos
(LIBIS) portale ibiblioteka.lt

ISBN .....

Vilnius, 2024